

DARBININKAS

Vol. LXXXIX, Nr. 12 (34)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Gruodis - December 2004

*Puer natus est nobis**

Vytautas Antanas DAMBRAVA

Kinų Šviesiausios Imperijos kronikoje yra sekantis įrašas: "Viešpataujant Tchouo dinastijai, dvidešimtais Tchao-Wang metais, ketvirtojo mėnesio aštuntą dieną šviesa pasirodė pietryčių pusėje. Toji šviesa nutvieskė karaliaus rūmus. Monarchas buvo nustebintas to nepaprasto spindesio ir, pasišaukęs rūmų išminčius, juos išklausinėjo, ką visa tai galėtų reikšti. Tie jam parodė senus rankraščius, kuriuose kalbama apie būsiantį tokį įvykį: ženklas reiškias gimimą Didžiojo Šventojo Vakaruose; jo religija būsianti įvesta ir šio karaliaus imperijoje..."

Istorijoje yra buvę žmonių, kurie sakėsi kilę iš Dievo, arba, kad jie patys yra dievai, ar Dievo pasiuntiniai. Ir tačiau Kristus buvo vienintelis, kurio atėjimas į pasaulį buvo visuotinai pranašaujamas. Ne tik Senojo Testamento pranašai, bet ir visas anų laikų pagoniškas pasaulis buvo pilnas prielaidų, įtaigų ir ženklų apie Išganytojo atėjimą. Platonas ir Sokratas kalba apie LOGOS ir apie ateisiantį didžiausią pasaulio išminčių. Virgilijus poezijoje aprašo nekaltą mergelę, besišypsiančią savo kūdikiui; su ja baigsis sunkus geležies amžius. Pranašės sibilės irgi skelbė atėjimą karalių karaliaus, kurį žmonės turės priimti ir išpažinti, kad galėtų būti išganyti. Konfucijus irgi pranašavo atėjimą Šventojo. Ir Jonas Krikštytojas buvo balsas, šaukiantis tyruose: "Taisykite Viešpačiui kelią. Jūsų tarpe yra tas, kurio jūs dar nepažįstate. Aš esu nevertas nusilenkęs atrišti jo kurių dirželio..."

*Mums gimė Kūdikėlis

"Šiandien gimė Kristus, šią dieną pasirodė Išganytojas. Šiandien angelai gieda aukštybėse ir džiugina archangelai. Šią dieną teisieji džiaugiasi ir gieda: Garbė Dievui aukštybėse. Aleliuja!"

Žodžiai yra paimti iš gregorijoniško himno, kuris Kūčių naktį yra giedamas jau kone pusantro tūkstančio metų.

Kristaus gimimas.

Autorius - GLU (nežinomas)

Šie žodžiai tyliąją Kalėdų naktį naujai atgimsta mūsų širdyse. Žvaigždė visus mus drauge veda iki Betliejaus prakartėlės, o angelo balsas skelbia džiugią naujieną: "šią naktį mums gimė Išganytojas; Jis yra Viešpats Dievas."

Tik pagalvokime: Išganytojas gimė m u m s!

Skaistybė gimsta purviname tvartelyje. Tas, kuris vėliau save vadino "Gyvenimo Duona, nužengusi iš dangaus", gulė edžiose – vietoje, kur gyvuliai ėda. Prieš kelis šimtmečius žydai lenkėsi prieš aukso veršį, o graikai – prieš asilą, garbindami kaip Dievą. Dabar asilas ir jautis lenkiasi prieš kūdikėlį Dievą. Jį atsiprašydami.

Niekas pasaulyje negalėjo nė pagalvoti, kad Tasai, kurio valia saulė šildo žemę, pats būtų to reikalingas, kad du gyvuliai savo kvapu

šildytų jo kūnelį; kad gimtų nuogutėlis tasai, kuris aprengia žolę laukus ir juos puošia gėlėmis; kad Amžinasis Žodis būtų nebylys; kad Visagalybė būtų vystyklaus suvystyta; o pats Išganytas prisiglaustų prakarte.

Žmogumi tapęs Dievo Sūnus atėjo į savo pasaulį per užpakalines tarnų duris. Dievybė visuomet praeina pro ten, kur jos mažiausiai laukiama.

(nukelta į 3 psl.)

“Financial Times” grupės žurnalo “fDi” surengtame konkurse “Europos ateities miestai ir regionai” Vilnius pelnė Rytų Europos ateities miesto vardo apdovanojimą. Kovoje dėl Rytų Europos ateities miesto vardo Vilnius nurungė Baltijos regiono sostines, Baltarusijos, Ukrainos, Vakarų Rusijos ir kitus Rytų Europos miestus. “fDi” komisija itin sėkmingu pripažino projektą, kurio pagrindu, norint apsaugoti unikalų Vilniaus senamiestį, miesto administracinis bei verslo centras perkeltas į dešinįjį Neries krantą. Pasak Vilniaus miesto savivaldybės pranešimą, taip pat palankiai įvertinta sparti Vilniaus informacinių technologijų sektoriaus plėtra, žinių ekonomikos branduolių kūrimas, stiprinamos transporto ir energetikos infrastruktūros. Apdovanojimas Vilniaus merui Artūrai Zuokui įteiktas Honkonge vykstančiame tarptautiniame Ateities investuotojų forume. “Niekam nebekelia abejonių faktas, jog Vilnius yra ateities miestas, didelių galimybių miestas”, - apdovanojimo ceremonijoje sakė A. Zuokas. Ateities investuotojų forume dalyvauja atstovai iš didžiųjų pasaulio kompanijų, užsiimančių informacinėmis technologijomis, finansinėmis ir verslo paslaugomis, paslaugų sektoriaus plėtra ir besidomintieji investavimo galimybėmis užsienyje. *Elta*

Neoficialiomis žiniomis, Briuselyje jau yra apsispręsta dėl pirmininkavimo Europos Sąjungoje (ES) eiliškumo - Lietuva turėtų pirmininkauti 2013-2014 metais vienoje grupėje su Airija ir Graikija. Pasak BNS šaltinių, Lietuva gali tapti pirmąja Baltijos šalimi, pirmininkausiančia ES. Latvija tikriausiai pirmininkaus vėliau vienoje grupėje su

Italija ir galbūt Liuksemburgu, o Estija - su Bulgarija ir Didžiąja Britanija. Naujoji pirmininkavimo ES tvarka yra įtvirtinta spalio pabaigoje pasirašytoje, bet dar neratifikuotoje Europos Konstitucinėje sutartyje. Planuojama, kad jau nuo 2007 metų sausio 1 dienos, po tris ES nars kartu pirmininkaus Sąjungai 18 mėnesių. Tačiau taip įvyks tik tada, jei iki to laiko ES Konstitucinę sutartį ratifikuos visos 25 narės. ES pirmininkausiančioje trijų valstybių grupėje turėtų būti viena didelė, viena vidutinė ir viena maža valstybė. Taip pat stengiamasi, kad vienoje grupėje būtų po ES naujokę - vieną iš dešimties šiemet bloko nare tapusių valstybių. Iki šiol ES pusmetinėmis rotacijomis pirmininkavo po vieną valstybę. Vyriausybė svarstė galimybę Lietuvai pirmininkauti ES kartu su dar dviem valstybėmis jau nuo 2007 metų. Kaip BNS sakė užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, posėdyje nutarta, kad Lietuva nesieks tapti viena pirmųjų ES bendrapirmininkių. “Užsienio reikalų ministerija siūlė apsvarstyti tokią galimybę. Vyriausybė, įvertinusi visų Vyriausybės narių argumentus apie galimybes per kelerius metus sutelkti ir parengti reikiamus administracinius išteklius, nutarė šio tikslo siekti vėliau”, - sakė ministras. *BNS*

Lietuviai jau nebesiveržia dirbi į Ameriką. Gyvenimas ir darbas Jungtinėse Valstijose lietuvių domina mažiau nei iki šiol. Kaip rašo dienraštis “Lietuvos rytas”, dalyvauti JAV imigracinių vizų loterijoje ketinanties žmonėms anketas padedančias pildyti bendrovės sulaukia palyginant nedaug klientų. Sumažėjo ir firmų, kurios padeda pildyti žaliosios kortelės loterijos anketas. Šiemet loterija prasidėjo lapkričio 5 dieną, o pasibaigs kitų metų sausio 7-tąją dieną. Anketos primamos tik internetu. Manoma, kad apie darbą JAV svajoję lietuviai tėvynei įstojus į Europos Sąjungą pasirinko kurią nors senojo žemyno valstybę.

Omni laikas

Lapkričio mėn. 19 d. Ūkio ministerijai įteiktoje studijoje mokslininkai siūlo Ignalinos AE statyti naują reaktorių, o Lietuvos politikai raginami kuo anksčiau pranešti pasauliui apie branduolinės energetikos testinimą. Norėdama išlikti branduoline valstybe Lietuva privalo kuo greičiau apsispręsti ir Ignalinos atominėje elektrinėje (AE) pastatyti naujos kartos reaktorių. Politikams ekspertai siūlo steigti tarptautinį konsorciūmą, kuriam 0,5 mlrd. eurų ilgalaikį kreditą nesunkiai suteiktų “Euratom” fondas. Maždaug 700 megavatų reaktorių kainuotų 3,33 mlrd. litų, o didesnės galios branduolinis blokas - apie 9,93 mlrd. Lt. Tokia narystės Europos Sąjungoje (ES) kaina: spaudžiama Briuselio, gruodžio 31-ąją Lietuva privalo uždaryti Ignalinos AE pirmąjį bloką. Lietuva įsipareigojo iki 2009-ųjų uždaryti ir antrąjį Ignalinos AE bloką, jei ES skirs būtina finansavimą. 2004-2006 m. Ignalinos reikmėms ES įsipareigojo skirti apie 983 mln. Lt. Dalis lėšų skirta socialiniams padariniams likviduoti, nes darbo neteks apie 4 tūkst. žmonių. Viltį žadina mokslininkai. Jie Ūkio ministerijai pateikė branduolinės energetikos testinimo galimybių Lietuvoje studiją. Speciali darbo grupė šią studiją rengė pusantrų metų. Jos darbe dalyvavo per 10 energetikų ir ekonomistų iš Kauno technologijos universiteto (KTU), “Lietuvos energijos”, “Latvijos energijos”, kitų įmonių. Maždaug 200 puslapių studijoje rengėjai siūlo Ignalinos AE statyti naują reaktorių. Darbo grupei vadovauja KTU Šilumos ir atomo energetikos katedros vedėjas Jonas Gyllys. Atominė energetika Lietuvai, Latvijai ir Estijai reikalinga dėl energetinės nepriklausomybės nuo Rusijos”, - sako “Lietuvos energijos” generalinis direktorius Rymantas Juozaitis. Naujojo reaktoriaus statyba itin domina Latviją ir Estiją. Po derybų su ES, iš esmės visos trys Baltijos valstybės nebeturį kur trauktis, nes energetinė priklausomybė nuo Rusijos gali tapti nuolatiniu galvos skausmu. *Kauno diena*

Nekaltas prasidėjimas

Gruodžio 8 d.

“Krykštauk, džiaukis ir gėrėkis, ką tau atveria gamta!” – ragino garsi filantropė ir rašytoja Helen Keller. Toks entuziastingas skatinimas atrodo būtų lyg nereikalingas, kadangi mes natūraliai linkę viskuo džiaugtis. Bet autorei atrodė, kad mes nepakankamai ir per mažai džiaugiamės tuo, ką mes regim savo akim, kas atverta mūsų ausim, ką mes galim išsakyti savo kalba.

Helen Keller tų galimybių džiaugtis neturėjo – ji buvo akla, kurčia ir nebylė. Nuo pat gimimo ji negalėjo nei matyti, nei girdėti, nei kalbėti. Todėl ji mus taip stipriai ragino džiaugtis ir nepraleisti progų džiaugtis.

Keller skatinimas džiaugtis Bažnyčios liturgijoje šiom dienoms išreiškiamas kuone su kaupu. Mat, gruodžio 8 d. Bažnyčia mini vieną iš pačių gražiausių švenčių – Marijos, Dievo Motinos, Nekaltą Prasidėjimą. Todėl ji pakeltu balsu šaukia: “Labiau nekaip visos kitos moterys, žemėje esi tu, dukter, Viešpaties, Aukščiausiojo Dievo palaiminta... Visų savo darbų pradžioje, anksčiau negu Jis bet ką kūrė, ir anksčiau negu žemė atsirado, Aukščiausias tave turėjo savo planuose... Palaiminta tu, palaiminta!”

Kodėl tas džiūgavimas? Kas tas Nekaltas Prasidėjimas?.. Tai yra Bažnyčios tiesa, kuri Šv. Rašte nežymiai minima, bet tikinčiųjų nuo amžių giliai tikėta. Kaip dogma ji bažnyčios paskelbta gana vėlai, tik 1854 metais.

Kaip dogma ji talpina gilią paslaptį. Suglaustai ji yra tokia: kiekvienas žmogus gimsta pažymėtas pirmųjų tėvų padaryta nuodėme. Ta nuodėmė vadinamoji gimtoji nuodėmė. Marija gi, specialia Dievo galia ir intervencija, ne tik tos gimtosios nuodėmės, bet ir jokios kitos nuodėmės nei prasidėjimo momente, nei gimime, nei vėliau gyvenime niekados nebuvo paliesta. Tai buvo padaryta ne dėl Marijos vertumo ar jos asmeniškų nuopelnų, bet Aukščiausiojo galia dėl būsimųjų jos Sūnaus, Jėzaus Kristaus, negalinės vertės atpirkimo nuopelnų.

Kalbėdama apie Marijos Nekaltą Prasidėjimą, Bažnyčia dažnai ir su džiaugsmu mini pranciškonų teologų nukaltą citatą: “Decuit, potuit, ergo fecit”, tai reiškia: “Pritiko, kad Dievo Sūnaus Motina būtų skaisčiausia, nekalčiausia, gražiausia ir jokios nuodėmės nepaliesta; be abejonės ir savaime suprantama, kad Dievas Ją tokią galėjo sutverti: o jei pritiko ir jei Dievas Ją tokią galėjo sutverti, tai Jis Ją tokią ir sutvėrė!..”

Džiaugiasi Bažnyčia Marijos Nekaltu Prasidėjimu. Jos prisiminimą išpuošdama iškilia švente, prasmingu kultu, gausiom maldininkų kelionėm į Liurdą, Fatimą, Gvadalupe, Šiluvą ir kitur. Džiaugiasi Bažnyčia ta tiesa, kadangi ji visada daugeliui, ypačiai jaunimui, buvo idealas ir pavyzdys siekti to, kas skaistu, nekaltą, tobula ir šventa. Džiaugiasi ir tie, kurie, kada nors nusidėję ar net Dievą ilgesnį laiką praradę, dabar tiki, kad per Marijos užtarimą jie vėl tapo Dievo vaikais.

Pagaliau ir tas, kuriam Marijos Nekalto Prasidėjimo tiesa ir ši šventė nedaug reiškia, vis vien gali džiaugtis viltim, kad ištikus nelaimei ar užpuolus pagundai, Marija budės, nes “Nuo amžių negirdėta, kad kas nors būtų buvęs apleistas, kuris šaukėsi Jos pagalbos!..”

T. Pl. B.

Puer natus est nobis

(atkelta iš 1 psl.)

Edžios ir kryžius buvo dvi kraštutinybės Išganytojo gyvenime. Jėzus pasitenkino prakartėle, nes “jiems nebuvo vietos užieigoje”. Ir Jis prisiėmė kryžių, nes Jo karalystė buvo ne iš šio pasaulio.

Pažemintas, įeidamas į šį pasaulį ir atmetas iš jo išeidamas, Jėzus gyvenimo pradžioje prisiglaudė svertimame tvartelyje, o gyvenimo pabaigoje jo kūnas rado prieglaudą svertimame kape. Du gyvuliai buvo prie Jo, gimstant Betliejaus prakartėlėje, o du piktadariai supo Jo kryžių Kalvarijoje.

Ir tik dvi žmonių klasės rado kelią į Kūdikį Dievą: piemenėliai ir išminčiai: prastuolėliai, kurie nieko nežinojo ir nieko nesuprato – ir tie, kurie suprato, jog jie visko nežino.

Betliejus tapo jungtimi tarp dangaus ir žemės: Jėzuje įsikūnijo Dievas ir žmogus. “Et Verbum caro factum est...” Ir Žodis tapo Kūnu ir gyveno tarpe mūsų. Kas matė Jį, jau matė dangiškąjį Tėvą.

Betliejuje gimęs Jėzus turi gimti žmonių širdyse. Ką gi padėtų, jei Kristus gimtų kad ir tūkstantį kartų Betliejuje, o negimtų kiekvieno mūsų širdyje ir mes netaptume Dievo vaikais?

Kaip “piemenėliai vargdienėliai” renkamės Šventąją Naktį prie eucharistinės Jėzaus prakartėlės, Jį garbindami ir šlovindami. Neškime Jam širdies dovanas: savo darbo vaisius, savo vargus ir džiaugsmus, savo kentėjimus. Pravirkdami drauge su Juo, pelnykime Jo dangiškosios šypsenos malonę.

Žvelkime su pasitikėjimu ir džiaugsmu į lietuvių tautos ateitį, minėdami Išganytojo gimimą mūsų tarpe. Priimdami Jo gležną kūnelį į savo širdies prakartėlę, džiaukimės, giedokime ir Jį šlovinkime. Tebūnie Jis mūsų valdovas, kad žemėje viešpatautų taika geros valios žmonėms.

TREMTINIŲ BORUSEVIČIŲ ŠEIMOS ATSIMINIMAI (2)

Juozas BORUSEVIČIUS

Apie Borusevičių šeimos pergyvenimus Sibiro tremtyje "Darbininko" vienuoliktame numeryje pasakojo Elena Borusevičiūtė-Šidlauskienė, gimusi gyvuliniam vagonė pakeliui į tremtį. Dabar spausdiname jos tėvo, Juozo Borusevičiaus atsiminimus. Jis, vežamas į tremtį, sąsiuvinyje užrašinėjo tai, ką patyrė. Duktė Elena dar ir dabar tebesaugo jo užrašus, nors tėvas jau senai ilsisi amžinojo poilsio vietoje. Sekančiame – 2005 m. sausio numeryje spausdinsime Elenos motinos – Kotrynos Borusevičienės kiek ilgesnius atsiminimus. **Red.**

Iš namų...

1951 m. spalio 1-ąją, 1 valandą nakties, mūsų namą apsupo "stribiteliai" ir rusai. Jie paprašė įleisti į vidų. Suėję iškratė visus trobos kampelius. Taip pat apieškojo tvartus ir daržinę. Tada pareiškė, kad turi čia būti keturias valandas. Mudu su žmona nuėjome miegoti.

Kai švintant atsikėlėme, matyt, tasai, kuris buvo iš atėjūnų vyriausias, paprašė mudviejų su žmona parodyti jam pasus – reikia patikrinti, ar mes prisiregistravę. Pažiūrėjęs pasus, kažką pasitiksino savo popieriuose. Po to pasus išikišo į kišenę ir ėmė skaityti kažkokį raštą. Užvenčio rajono komunistų partija nusprendusi mūsų šeimą perkelti gyventi į kitą tarybų Sąjungos vietą. Dar reikalavo pasakyti, kur yra bunkeris, kur slapstosi banditai. Jei visa tai išaiškintumėm, galėtumėm ir toliau likti Lietuvoje. Abu su žmona užsispyrėm, kad nieko nežinom, jokių banditų aplink mus nėra. Tuomet buvom perspėti, jog per porą valandų pasiruoštumėm išvežimui.

Brigadininkas Feliksas Kazlauskas atsiuntė Praną Lukauską ir Beną Bertašių su poriniais vežimais. Jie sukrovė į vežimus tai, ką leido išsivežti. Susirinko artimiausi giminės ir kaimynai – padėjo mums susitvarkyti. Jie broliškai su mumis atsisveikino, su ašaromis į nežinomybę išleido.

Gaila man buvo žmonos, Ji šiomis dienomis turėjo gimdyti. Pirmasis gimdymas buvo nesėkmingas. Tai dabar su viltimi laukė gyvo ir sveiko kūdikio... Žmona raudėjo, apsikabinusi savo seną motiną, kuri iš širdgėlos alpo, išlydėdama mylimą dukrą, globojusią ją senatvėje. Mačiau, kaip mano žmona suklupo, kad motina ją paskutinį kartą palaimintų.

Labai skaudu man buvo, kada reikėjo palikti namus, sodą, kurį pats sodinau, takelius ir kelius, kuriais šimtus kartų vaikščiojau ir važinėjau. Koks mielas ir brangus tas Lietuvos kraštas, kuriame gimiau, kokie mieli ir brangūs man broliai ir seserys lietuviai!

Arkliais nuvežė į Luokę. Čia mūsų ir Vlodo Kundroto

Borusevičių šeima tremtyje Krasnojarsko krašte – Kotryna ir Juozas su Elyte, gimusia jiems pakeliui į ištremimo vietą

šeimas susodino į sunkvežimį. Saugojo mus keturios. Pajudėjus sunkvežimiui, atsivijo žmonos motina. Ji bėgo paskui sunkvežimį, metė dukteriai čia pat nusimautas kojines, nusiplėštą nuo galvos skarelę ir pirktinio pyrago gabalą. Matyt, norėjo bent truputėlį gelbėti savo dukrelę nuo šalčio ir bado. Taip ji mus lydėjo, kol pajėgė...

Atsidūrėme Kuršėnų geležinkelio stotyje. Čia stovėjo ešelonas. Prie vagonų durų atbuli privažiavo sunkvežimiai. Iš jų laipino žmones į vagonus. Vienus iškrovus, atvažiuodavo vis nauji sunkvežimiai, kuriuose buvo ir vaikų, ir senelių. Taip prigrūdavo lietuvių vagoną po vagoną.

Spalio 2-rosios 12 valandą mūsų vagonė jau buvo dvylika šeimų – keturiasdešimt keturi žmonės.

6 val. ryto iš Kuršėnų pajudėjome link Mažeikių.

8 valandą pasiekėme Mažeikius. Buvo turgaus diena. Mažeikiškiai apstojo vagonus. Milicija juos gynė šalin. Mažeikiuose mūsų vagonų žmonės parašė apie dešimtį laišku likusiems artimiesiems. Mes metėme laiškus pro langus, o susirinkusieji prie traukinio, nepaisydami milicininkų draudimo, rinko juos, - tikėjomės, jog įmes į pašto dėžutes. Čia būriavosi vis daugiau žmonių. Liedami

ašaras, jie mosavo mums kepurėmis ir skepetaitėmis, išleisdami mus iš gimtosios Lietuvos į tolimąją Rusiją.

Dar syki nulenkėme galvas savo mylimiausiai Tėvynei, nes štai jau prasidėjo Latvija. Po pietų, 16 valandą, buvome Mintaujoje.

Kai spalio 4-tosios ankstų rytą pažvelgiau pro traukinio langą, pamačiau aiškiai svetimus vaizdus – kalnai, pušynai, pelkės, ežeringos vietos, paskui sušmėžavo beržynai ir alksnynai. Atkreipiau dėmesį, jog žemė čia mažai kur įdirbta. Arklių visai nesimatė. Žmonės ežiose kapstėsi su kastuvais – kasė bulves. Trobelės prastos – lyg apgriuvusios pirtys ar žemėnės. Kolūkių šienas ir šiaudai ant lauko sukrauti – daržinių neregėti. Žmonių šienas sudėtas į mažus kupstelius – taip ir bus per žiemą. Kur ne kur žolę graibstė ožkos.

9 valandą įvažiuojame į Velikije Luki sritį. Mums sustojus, pro šalį pravežė penkis ešelonus tremtinių. Mūsų ešelonas dabar buvo šeštasis.

Ėmė smarkiai lyti. Vanduo žliaugė vagono sienomis. Sušlapo drabužiai. Mažiukai vaikai gal nuo šalčio pradėjo baisiai klykti.

“Savais reikalais” išlipti iš vagono leisdavo tik retkarčiais – vyrai ir moterys kartu tūpėsi prie vagonų ir laukinėjosi. Vagone stovėjo kibiras, į kuri “darė” visi, ką prispirdavo bėda. Netrukus vagonas prisipildė nežmoniškos smarvės. Neįmanoma buvo nė oro įkvėpti...

Nusukęs akis į langą pastebėjau, jog toj vietoj vykęs smarkus mūšis: pastatai su žemėmis sumaišyti, vienos duobės...

13 valandą privažiavome Velikije Luki miestą. Čia prastovėjome iki 21 valandos.

Pradėjus važiuoti traukiniui, sunegalavo mano žmona. Kai traukinys stabtelėjo, aš ir kiti žmonės ėmėm bildinti į vagono sienas. Visgi atėjo kažkoks sanitaras. Mudu su žmona perkėlė į tuščią šaltą vagoną. Pakūriau ugnį – pasidarė truputį šilčiau, bet neilgam. Mat sienose – vienos skylės. Atrodė, tam vagone buvo vežamos bulvės.

Žmoną surėmė baisūs skausmai. Ligonė nuo šalčio visa drebėjo, kaleno dantimis. Skausmą aštrino vagono purtymas. Kas galėtų apsaakyti mano širdies gėlą ir begalinį gailestį, regint klaidias savo gyvenimo draugės kančias ir nieknieku negalint jų palengvinti.

Pagaliau spalio 5 dieną, penktadienį, 16 valandą 30 minučių, Kalinino srityje, rodos, važiuojant pro Balagają, gimė mūsų dukrelė, tokia stipri ir į motinėle labai panaši. Deja, motinos kančios nesibaigė – nėjo laukan placenta. Ligonė čia balo, čia pajuosdavo, ją visą pylė šaltas prakaitas, - pati jau laukė mirties. Naujagimė užklykė visą parą nemaitinama. Aš pats dvi paras išbuvau be miego ir burnoj kąsnio neturėjęs. O dar tas širdies skausmas. Per savo keturiasdešimtį gyvenimo metų tokios gėlos niekuomet nebuvau patyręs. Anksčiau nebūčiau nė įsivaizdavęs, kad žmogus gali šitiek iškentėti. Rodos, tikrai knygoje tokie dalykai tegali būti aprašyti. Suvokiau – ir motinai, ir kūdikiui iš tikrųjų gresia mirtis.

Atsikapstėme į Jaroslavlį. Vien fabrikai, įmonės. Kalnai geležies, metalo laužo. Šnekėjo, kad čia daro

lėktuvus, visokiausias mašinas, ginklus...

Šeštadienį, po pietų traukiniui sustojus Bežecke, šiaip ne taip išmaldavau, kad pakviestų miesto ligoninės gydytoją, kurio prašiau gelbėti mano žmoną ir dukrelę. Gydytojas pažadėjo atsiųsti automobilį. Jau ir vakaras, o pagalbos kaip nėra, taip nėra... Nors ir sukandęs iš skausmo dantis, vis dar nepraradau vilties. Sudundėjo traukinio ratai. Nejaugi viskas? Motina su kūdikiu silpsta tiesiog akyse... Traukinys vėl tuoj sustojo ir pasirodė sanitarės su neštuvais. Greitai apvilkau žmoną – ją paguldėme ant neštuvų. Suvyniojau dukrelę ir įdaviau sanitarėi. Jas nunešė.

Ką tik atisveikinau – gal amžinai – su Lietuva, o dabar – su pačiais mylimiausiais žmonėmis- žmona ir dukrele. Likau vienas su draskoma netekčių širdimi.

Kitoje geležinkelio stotyje man liepė grįžti į savo vagoną. Nešinas drabužiais naktį parslinkau į savąją vietą, tačiau ji buvo užimta. Pragulėjau tą naktį ant vieno gulto kartu su Vladu Kundrotu.

Taip ir leidau vienišas dienas ir naktis, užmiršdamas ir užkąsti...

Vakaraus sustodavo keli ešeloni. Vagonuose skambėjo šventos giesmės ir lietuviškos dainos.

Septintąją nelaisvės dieną – sekmadienį – negalėjau prisiversti rašyti. Kas atsitiko žmonai? Dukrelei?

8-tosios dienos rytą nuėjau į kitą vagoną. Ten kraštiečiui Stasiui Šiušei, jo vaikams ir dar dviems seneliams nukirpau paukus.

Grįžus davė pavalgyti – kruopų sriubos ir duonos šešis šimtus gramų trims paroms. Viena kartą per dieną išleisdavo po du žmones parnešti vandens.

Tualetu reikalais galėdavom išeiti į lauką kartą per dieną. Net keista man būdavo, jog šičia visai neliko sarmatos jausmo. Visi kartu miegam, valgom, tuštinamės.

Kadangi nebuvo ko veikti, vis stebėjau pravažiuojančias vietas. Miestai - be tvarkos. Namai – vieno aukšto, pajuodavę. Stogai dengti skiedromis ar lentikėmis. Kiekvienoje geležinkelio stotyje stovi vagonai, prikrauti karčių. Niekaip negalėjau priprasti prie tokio vaizdo: vagonus prikrovinėjo ir iškrovinėjo moterys.

9 dieną atkakome netoli Kirovo miesto. Buvau parašęs du laiškus – žmonai į ligoninę ir uošvei į Lietuvą. Mažoje stotelėje prašiau pro šalį einančių žmonių įmesti laiškus į pašto dėžutę, kuri matėsi už kokių penkių metrų. Tačiau manęs niekas neklausė. Kažkas riktelėjo:

-Litovskije bandity!

Vieną laišką numėčiau ant žemės. Netoliese buvusi moteriškė jau lenkėsi pakelti laiško, tačiau keli vyrai jai to daryti neleido. Praeiviai visaip tyčiojosi iš mūsų. Pro numestą laišką praeidamas kariškis pakėlė jį ir nunešęs įmetė į pašto dėžutę. Tai buvo laiškas uošvei. Iš vagono išmėčiau ir antrąjį laišką – žmonai. Daugybė žmonių praėjo pro tą laišką ir į mano prašymus mestelėdavo rusiškai: Lietuvos banditai! Baltijos banditai!.. Pro mūsų vagonąėjo trys mažos mergaitės. Kai jų paprašiau, viena paėmė laišką ir įmetė jį į pašto dėžutę. Kažkas iš vagono išmetė tris obuolius, tačiau pasigirdo šūksniai, jog obuoliai

– banditų užnuodyti, – kas jų atsikąs, tuoj numirs. Ir mergaitės obuolių neėmė. Priėjusios kitos trys mergaičiukės pakėlė nuo žemės obuolius, juos nusišluostė, nekreipdamos dėmesio į patyčias ir grasinimus.

Tiesa, pakelėse nebuvo matyti ne tik jokios obelies, vyšnaitės ar agrastų, aviečių krūmelio, bet ir jokio gėlių darželio. Trobų languos – irgi nė vienos žydinčios gėlės. Pasirodė tokie ilgi namai, kuriuose turbūt gyveno daug šeimų. Čia saulė leidosi jau 17 valandą...

Mūsų vagono moterys pradėjo megzti kojines. Vaikai vis darėsi nekantrūs – verkė be perstojo. Pagausėjo ligonių – ypač vaikučių.

Traukiniui sustojus Kirove, mus pavalgydino – davė žuvies gabalėlį ir šaukštą kruopų košės.

Vieni žmonės šnekučiavosi apie tai, kur mus nuveš, kas tenai mūsų laukia. Kiti, pasirėmę rankomis galvas, kažin ką įtemptai galvojo. Aš nebegalėjau nei valgyti, nei miegoti. Kad bent kokia žinėlė iš žmonos!

Traukinys vis rečiau besustodavo. Ant medžių tabalavo vienas kitas lapelis. Kolūkiečiai turbūt į kolūkių vežė bulves – ne maišuose, o iš karklų pintose dėžėse.

Stotyse iš pradžių dar galėjai pastebėti, jog pardavinėjami sausainiai, cukrus, o paskui – net rūkalų nebūdavo pirkti, tik degtinė.

Pervaziavome Kamos upę 10-tąją spalio. Trečiądienį. Molotovo mieste mane siuntė parnešti maisto – kruopų, košės ir duonos. Apžiūrinėjau senoviškus pastatus. Mieste pilna Lenino, Stalino, Molotovo stovyklų. Ir čia moterys ir namus dažo, ir anglis vežioja, ir geležinkelio iešmininkėmis dirba.

Spalio 11-tąją mus ėmė šturpinti siaubingi garvežių žvieginiai – lyg kiaulės, lyg eržilai... Anksčiau šitokių dyvų tikrai negirdėjom. Ir žemė čia buvo storoka sniego danga apklota.

Stotyse rusės atnešdavo prie vagonų ožkų pieno, virinto ir nevirinto – už puslitrį – 3 rubliai. Vienai, bėgant su pienu, užkliuvo kojos ir ji pargriūdama išliejo pieną. Tad pradėjo raudoti ir keiktis. Vaikai krepšeliuose nešiojo morkų, svogūnų, česnakų ir siūlė mums pirkti. Net raugintų agurkų pardavinėjo. Pasirodo, į pieną vandens buvę pripilta, nes maži vaikai po tokių „vaišių“ ėmė smarkiai viduriuoti. Ogi apatinių rūbėlių niekur nėra nei išskalbti, nei išdžiovinti, nei švariais gali pakeisti...

Privažiavom Uralo kalnus, aukštus, aukštus, su akmenio uolomis. Neša mus traukinys, kaip velnias dūšią pagriebęs, – per nežinomus miestus, upes, kalnus... Ir kur nueis? Ar gausime bent barakus apsigyventi? Kokius darbus mus vays dirbti?... Antai – anglių kasykla...

Užkandom makaronų sriubos, manų kruopų košės šaukštą ir duonos. Neturėdamas ką veikti, ėmiau mokytis rusiškai rašyti. Žvėriškai nusibodo. Maža vietos – susispaudę vienas ant kito. Dar visokiausiais „vabaliukais“ aptekome – niežti visą kūną – užmigti neįmanoma.

Žemė jau žymiai geresnė – juodžemis. Ir derlius, matyt, čia gausesnis. Karvės, avys ganėsi. Su jaučiais turbūt į

mišką važiuoja. Trobų stogai dengti velėnomis. Medžiai dar su lapais. 12 valandą lietuviškos dienos – čia vakaras. Kokia didžiulė upė – Irtyšius! Kiek garlaivių! Žmonės tam krašte turtingesni – gražiau apsirengę, net su skrybėlėmis...

Spalio 13-ąją mūsų ešelone mirė vaikas. Kareivis nuvarė dvi tremtines moteris jo užkasti...

Vėl skurdžios žemės. Sniegas. Pro šalį rieda vagonai, prikrauti anglies. Atrodo, grįžta tušti ešelonai, „iškrovę“ Sibire tremtinius.

Spalio 16-tąją, po pietų, vyriausias iš mūsų „prižiūrėtojų“ pranešė, kad susitvarkytumėm, nes ryt iš ryto būsim jau vietoje.

Rytą traukinys sustojo. Už mūsų buvusius vagonus atskyrė ir nutempė atgal. O devyni vagonai liko. Čia prastovėjome visą dieną ir tiktai naktį pajudėjome. 3 valandą dienos pagal Lietuvos laiką čia jau tamsu. Pagaliau sustojome Užursko mieste (Krasnojarsko krašte).

Spalio 18-tosios rytą vagonus apspito „sovchozų“ pirmininkai bei komendantai. Mus išsidalijo.

Mūsų vagonas pakliuvo į kolūkių „Novaja Kuzurba“. Sunkvežimiais atgabeno mus prie kolūkio raštinės. Paskui arkliais išvežiojo į mums skirtas gyventi trobas. Mane apgyvendino su Banių šeima – irgi iš Žemaitijos.

Dvi dienas manęs nevarė į darbą. Važiavome į taigą malkų. Buvau nusilpęs. Kirtau medį, nulėkė nuo koto kirvis – ir mergaitei, kuri padėjo krauti malkas pataikė į koją. Taigi viena bėda ne bėda. Nuvežiau ją pas gydytoją, nes kraujas bėgo be perstojo – žaizda gili. Gydytojas užbarstė kažkokių miltelių ir liepė važiuoti namo.

Kiek atsigavau, nuėjęs į pirtį ir atsikratęs privisusiais „gyvūnais“.

20-tąją spalio pasiuntė mane dirbti į arkliadžių statybą.

Lapkričio 6 dieną komendantas įsakė už pusvalandžio būti raštinėje, pasiėmus maisto dviem dienoms. Sušaukė iš kiekvienos šeimos po vieną žmogų. Išsigandom. Kur mus veš? Nuvežė į Užurską. Turėjom dirbti prie elevatoriaus – krovėm kviečius. Pradėjome dirbti jau naktį. Truputį pailsėdami triūsėme ir per Spalio revoliucijos šventes. Lapkričio 10-tosios vakare išėjome pėsti į „Novaja Kazurba“, esančią už 25 kilometrų nuo Užursko. Spaudė 25 laipsnių šaltukas.

Taigi, pats viriausi valgį, skalbiau ir lopiau. Kokios tik mintys nešaudavo man į galvą! Apie žmoną ir dukrelę – jokios žinios. Vos sulaikiau ašaras – juk ne mažas vaikas... Žmonai išsiunčiau du laiškus. Jokio atsakymo. Tada parašiau Bežecko ligoninės gydytojui. Jau lapkričio 11-toji. Ar gyva mano žmona? O dukrelė? Tiesa, negeri liežuviai mane dėl žmonos dingimo ir per dantį patraukdavo – dar labiau širdį užgaudavo... Ar atvažiuos čionai mano brangiausias? Taip nusibodo vienam svetimame sviete gyventi – geriau būtų numirti ne kaip gyventi tokiuose rūpesčiuose ir skausmuose...

(bus daugiau)

Lietuvių Fondo pokylis buvo smagus

Įteikta dr. A. Razmos vardo premija ir stipendijos studentams

Kaip ir kiekvienais metais, taip pat ir šiemet Lietuvių Fondo PL Centre Lemonte rengiant rudeninį pokylį buvo populiarus ir nusisekęs bei linksmas. Dar gerokai prieš jo pradžią buvo užsakytos visos vietos, kas nedažnai pasitaiko kitų organizacijų ruošiamuose renginiuose.

Aišku, tai galima suprasti, nes Lietuvių Fondas nėra eilinė organizaciją ir jos teikiama parama per ilgus dešimtmečius naudojosi tiek pavieniai asmenys ar jų telkiniai, kuriems reikėdavo pinigų jų prasmingiems projektams įgyvendinti. Žinoma, jau neskaitant tūkstančių studentų, gavusių paramos čekius studijoms.

Ir šį kartą net 31 studentas, iš gausaus stipendijas gavusio būrio asmeniškai čia atvyko atsiimti čekių. Jie ir jų draugai labai pajaunino pokylio publiką ir susirinkusieji vyresnieji galėjo pasigrožėti jaunimėliu. Be to, susirinkusius patraukė ir visuomeninės premijos laureatas prof. Vytautas Landsbergis, nors tik paskutinėmis dienomis sužinota apie jo ligą ir negalėjimą leisti tolimon kelionę į Chicago. Bet jį pavadavo irgi čia retai pasirodanti jo žmona Gražina Ru-

Edvardas ŠULAITIS

čytė-Landsbergienė, kuri atsiėmė 25 tūkstančių čekį, o taip pat susirinkusiems pasakė ilgesnę kalbą ir perskaitė savo vyro padėkos žodį.

Sveikino Lietuvos amb.

Vygaudas Ušackas

Tuoju po atidarymo, kurį atliko LF valdybos narė Ramona Steponavičiūtė-Žemaitienė, ir kun. Algirdo Palioko perskaitytos invokacijos, prabilo Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas, nepagailėjęs gražių žodžių Lietuvių Fondo darbuotojams ir laureatui prof. Landsbergiui ir jį čia atstovaujančiai žmonai Gražinai.

Prie mikrofono pakviestas LF valdybos pirm. Arvydas Tamulis čia pabėrė viltingų minčių, jog ateityje būtų gera per metus lietuviybės reikalams paskirsti ne vieną, bet du milijon. Jis todėl pareiškė, jog 2005-ji skelbiami naujų narių verbavimo metais, ypatingai daugiau narių laukiant iš jaunųjų tarpo. Čia kalbėtojas nurodė gražų pavyzdį, kad į LF įrašytas dar vienerių metų neturintis LF vei-

kėjos R. Žemaitienės sūnelis. Taip pat pažymėta, jog Krutulį šeima šio pokylio proga savo įnašus papildė dar 5 tūkst. dolerių.

Pasistiprinus "Bravo Catering" paruoštomis skaniosiomis vaišėmis, pokylio programa buvo tęsiama. Čia kalbėjo dr. Antano Razmos vardo visuomeninės premijos skyrimo komisijos pirm. Vytautas Kamantas, kuris davė detalių – kaip buvo paskirta ši premija prof. V. Landsbergiui (iš viso buvo pasiūlyta 28 kandidatai – 16 pavienių asmenų ir 12 organizacijų), o taip pat išskaičiavo ir komisijos narius (jų buvo 3: 3 iš Lietuvos ir tiek pat iš užsienio).

LF garbės komiteto pirm. dr. Jonas Valaitis paminėjo laureato prof. V. Landsbergio nuopelnus, o be to priminė, jog tai jau ketvirtoji LF dr. A. Razmos vardo premija ir kad anksčiau jas yra gavusi Vasario 16-sios gimnazija, Vilniaus Styginis Kvartetas, Kauno kardiologijos klinika su vadovu prof. Dr. Arimantu Dumčiumi priekyje. Jis vėliau įteikė prof. Landsbergio žmonai premiją patvirtinantį ženklą ir 25 tūkst. dol. čekį.

(nukelta į 10 psl.)

Lietuvių Fondo pokylio metu (iš k.): Arvydas Daunoravičius, Vygaudas Ušackas, Gražina Landsbergienė, Arvydas Tamulis, Antanas Razma, Irena Kerelienė, Stanley Balzekas, Jonas Valaitis, ir Vytautas Kamantas

Iš eiviai Lietuvių Išeivijos institute

Juozas KOJELIS

New Yorko "Darbininkas" gegužės mėnesio nr.-je paskelbė Los Angeles Lietuvių fronto bičiulių pirmininkės adv. Žibutės Brinkienės LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijai adresuotą laišką, kuriame nurodoma, kad Lietuvių Išeivijos institutas (LI) palikęs be išeivių, o neoficialiai esąs kontrolėje vienos ideologinės grupės, kurios nusistatymai praeityje Lietuvos laisvinimo klausimais labai ryškiai skyrėsi nuo lietuvių bendruomenės daugumos. Tame laiške prašoma, kad LR Seimo ir JAV LB komisija atkreiptų dėmesį į iškeltą anomaliją ir padarytų reikiamas išvadas.

Šio laiško tekstą svarstant Los Angeles LF bičiulių valdybai, buvo priimtas dėmesin LI instituto aiškinimas, kad vienapusiškumo įvaizdis atsirado todėl, kad kai kurių ideologijų asmenys ir organizacijos neskuba Institutan savo archyvų siųsti. Neturint archyvų, negalima jų ir tyrinėti. Taip susidaręs "užburtas ratas": viena pusė archyvų neduoda, antra – netyrinėja, nes neturi. Iš to rato išeiti, minėtame laiške buvo pateikti nepriklausomos Lietuvos prieš karą ir išeivijos Bostono lietuvių enciklopedijos leidimo pavyzdžiai. Abiem atvejais "dešinės", "kairės" ir "vidurio" inteligentijos atstovai sutarė lietuvių kultūros labui sudaryti mišrius kolektyvus, ir darbas buvo sėkmingas.

Ar LR Seimo ir JAV LB komisija savo sesijoje Vilniuje tą laišką svarstė, nežinoma. Los Angeles LF bičiulius pasiekė tik Lietuvių Išeivijos instituto organizatoriaus ir vieno iš pagrindinių autoritetų labai neigiama reakcija, kurią laiško autorei perdavė p. Gediminas Leškys, LR Seimo ir JAV LB komisijos ko-pirmininkas.

Minėtame adv. Žibutės Brinkienės laiške yra nurodytas faktas, kad poetas Bern. Brazdžionis dėl nepasitikejimo LI institutu pakeitė nuomonę ir savo asmenišką archyvą nukreipė į Maironio literatūros muziejų, nors anksčiau savo redaguoto žurnalo "Lietuvių dienos" archyvą buvo perdavęs Institutui. Aš pradžioje irgi buvau labai palankiai nusiteikęs išeivijos archyvus koncentruoti Vytauto Didžiojo u-te, ypač kad tas universitetas yra ir mano *alma mater*. Dariau pastangas, kad LI institutas gautų Rezoliucijoms remti komiteto (Americans for Congressional Action to Free the Baltic States) archyvą, pasisakiau už čia perkėlimą JAV Lietuvių Bendruomenės archyvų.

Didžioji dalis mano asmeninio archyvo neseniai pasiekė Lietuvą. Dalį jo dėl atsargos palikau Amerikoje. (Kiek neįaukiai jaučiuosi, prisiminęs Institute įtakingo "rašytojo" ir "istoriko" Liūto Mockūno viešą raginimą man archyvą sudeginti). Tuo tarpu savo ir savo svainio Vinco Trumpos archyvus noriu laikyti savo kontrolėje, nes įsitikinau, kad Instituto darbuose nepateisinamai keliama išeiviai-kosmopolitizmo apaštalai, praeityje (o gal

ir dabar) rodę nepagarbą tiesai, šmeižę ištverusius antinacinėje ir antibolševikinėje rezistencijoje, diskusijose su oponentais klimpę į prieštaravimus ir nuolat slydinę logikoje. Svarbus faktas, kad tų asmenų dauguma patys buvo prieškarinio Lietuvos autoritetinio režimo (tautininkų ir protautininkų) adeptai ar tokių antidemokratinų šeimų įpėdiniai arba perėjūnai iš kitų ideologijų bei partijų.

Pasitraukę iš Lietuvos, kol visi dar jautėms tremtiniais ir taip save vadino, ir kol tikėjome į greitą Lietuvon grįžimą, šie žmonės šoko monopolizuoti gyvąją išeivijoje rezistenciją. Net Raila, masoniško "antiklerikalinio fronto" kūrėjas ir antifrontiško ir ypač antibrazaitinio "Klevo" organizatorius preambulėje įrašė kilnų

Adv. Žibutė Brinkienė
prie Bern. Brazdžionio kapo

lozungą: "Mes esame pasiryžę iki mirties kovoti už lietuvių tautos laisvę". Šis žmogus turėjo gabumą iš grėsmingų situacijų laiku pasišalinti, o "drąsą" demonstravo saugiose užfrontėse, kovodamas (jo paties žodžiais) su "dešinybės apakusiais krikdemų esesininkais", "šarlatainiais", "onanistiniais militaristais", "viduramžiška reakcija", "totalitaristais" ir kitais nenaudėliais. Savo žurnalistikoje Raila smerkia rašančius slapyvardžiais, gi pats naudojo keliolika slapyvardžių (Trumpys, Ragaila, Zubrys, Lengvenis, Dubingis ir t.t.), tartiufišškai skelbė kilnius dvasinių vertybių idealus – kūrybinės laisvės, tiesos, žmoniškumo, apykantos, doros, pasiaukojimo, meilės, grožio, bet pats jų neapraktikavo. Nieko gero nelauktina ir iš tos jo archyvo dalies, kurią Institute iki 2005-jų metų yra įslaptinęs.

Railos paliktą medžiagą Lietuvių Išeivių instituto tyrinėtojai gausiai naudoja, deja, nekritiškai.

Kiek kitaip nutinka su kitu LI instituto numylėtiniu, Bronio Railos artimu bičiuliu, buv. gen. P. Plechavičiaus adjutantu ir "Okupanto replėse" prisiminimų autoriumi Henriku Žemeliu. Kaip ir tinka buvusiam plechavičiukui, jis 1961 įžvalgiai ir aštriai pasisako prieš rezistencinį nusiangažavimą, tardamas, kad "komunistinėje sistemoje joks politinis ar kultūrinis viksmas nėra daromas, neturint kokio nors tai sistemai naudingo tikslo". Ir dabar, siūlydami "kultūrinį bendradarbiavimą", jie (okupantai) siekia "palaužti mūsų atsparumą, idant neliktų nė vieno laisvo balso, kalbančio jų nenaudai". Žemelis tada teisingai pramatė, kad "kultūrinis bendradarbiavimas" su okupaciniu režimu "kasmet kels vis naujų klausimų ir statys vis naujų pinklių, kurioms jau ir dabar nesugebame

vieningai pasipriešinti”.

Bet kaip nustembi, kai LI instituto darbuose Žemelio-plechavičiuko nematyti. Jis parodomas “pavargusių herojų” rikiuotėje, vadovaujamoje Vytauto Kavolio, kuris jau 1962 skelbė, kad jo sekėjai “pageidautų nepriklausomos Lietuvos, tačiau priėję išvados, kad nepriklausomybės atstatymui apčiuopiamoje ateityje nėra vilčių, yra pasiryžę padėti tautai, nekeldami nepriklausomybės klausimo (pabraukta – JK), jei to reikalauja tie, kurie nustato sąlygas, kuriomis apskritai tėra galima tautai padėti”. Niekas turbūt neabejoja, kad tas “sąlygas” 1940 nustatė Stalinas, o pakeistos jos buvo tik 1990 kovo 11.

Kiekvienas patekęs į Lietuvį Išeivijos institutą lengvai pastebės, kad patalpų centre įsitvirtinę Aleksandro Štromo archyvas ir milžiniška biblioteka. Čia dirba ar ne du etatiniai darbuotojai. Bet ne vienam gali kilti klausimas, ar jo vieta tarp išeivių. Iš tikro, Štromas nėra II-jo pasaulinio karo išeivis, bet iš nacių žudynių išgelbėtas vaikas. Jį užaugino ir išmoksino Komunistų partijos gen. sekretorius Antanas Sniečkus, Maskvos okupuotoje Lietuvoje patikėtinis. Teisės mokslus baigė, doktoratą apgynė ir komunizmu nusivylė Maskvoje. Išvykęs iš Sovietų sąjungos, gan greit išgarsėjo kaip komunizmo kritikas-disidentas, bet taip pat ir prieštaringais pareiškimais. Ženklio slapyvardžiu aukštino Antaną Sniečką kaip daug nusipelnusį Lietuvai, gi savo pavarde 1984 jau rašo: “Aplamai susidariau vaizdą, kad Stalinas pilnai pasitikėjo Sniečkumi. Lietuvoje Sniečkus buvo pilnas šeimnininkas ir tai matėsi iš jo santykių su pačiu Suslovu. Suslovas, be abejonės, nusipelnė lietuvių tautos budelio vardą, bet jei jau tą titulą vartoti, tai dar daugiau jo yra turbūt nusipelnęs Sniečkus”.

Štromas glaudžiamas prie išeivių, bet jis išeivio vardo kratosi. Per Chicagos lietuvių radiją 1995 vasario 5 jis kalbėjo, kad “tarybinė okupacija” priartino Lietuvos lietuvių prie “europietiško gyvenimo standartų” (...) kad “negalima prikišti tarybų valdžiai, kad ji iš lietuvių norėjo atimti kalbą”, o tik papildomai mokiusi rusų kalbos, per kurią “pasaulio problemos tave ima liesti betarpiškai, ir tas kosmopolitėjimas yra ir apsišvietimas (mano pabraukta – JK), o išeivija “kokia buvo ksenofobiška, tokia ir liko”. Chicagos lietuvių “Rytmečio ekspresas” radijo laidoje A. Štromas pasirodė kartu su Leonidu Donskiu. A. Štromas vargu jaučiasi laimingas, patalpintas tarp ksenofobų.

Būtų galima rasti daugybę įrodymų, kad Lietuvį Išeivijos institute VD u-to istorikai yra patekę į “antiklerikalinio fronto” išeivių įtaką, ir jų vykdomi išeivijos tyrimo darbai tapo politizuoti ir ideologizuoti. Tos tendencijos pastebimos ne tik Instituto leidiniuose, bet ir mokslinėse konferencijose, kuriose vienašališkai atakuojama 1941 metų sukilimas, Laikinoji vyriausybė, Lietuvį frontas ir jo vadai, ypač. Prof. Juozas Brazaitis, okupacijų laikotarpio rezistencijos strategas ir įkvėpėjas.

Reikia apgailestauti, kad LR Seimo ir JAV LB komisija pozityviai neatsiliepė į adv. Žibutės Brinkienės laišką ir sustabdė pasiūlytą dialogą.

Amerikos Lietuvių Taryba kreipiasi

Neturime teisės užmiršti pasaulyje siautėjusios priepaundos aukų, nes esame XX amžiaus tironijos košmaro liudininkai. Genocido muziejai ir atminties paminklai Jungtinėse Amerikos Valstijose ir kitur primena apie milijonų kančias ir mirtį nuo nacių režimo. Tačiau Jungtinėse Valstijose nėra paminklo nesuskaičiuojamiems milijonams žmonių, kurie kentėjo ir žuvo kovodami prieš komunizmo tironiją.

Privalome šį atminimą įamžinti. Dabar yra galimybė tai įgyvendinti Washingtone. Tačiau reikia veikti nedelsiant. JAV Kongreso įstatymu yra patvirtintas leidimas paminklo statybai atminti daugiau kaip šimtui milijonų komunizmo aukų, pagerbti sėkmingai pasipriešinusius komunizmo priespaudai, padėkoti tiems, kurie prisidėjo prie šaltojo karo laimėjimo ir perduoti istorinę atmintį apie komunizmo nusikaltimus ateities kartoms. Šis atminimas bus dviejų etapų – paminklo Washingtone pastatymas ir plataus pobūdžio žinių sukaupimas vadinamam vaizduojamajame (virtualiame) muziejuje, kuris bus visiems prieinamas internetu.

Šiuo metu National Park Service pritarimu ir Kongreso patvirtinimu komitetas sprendžia kurioje sostinės vietoje būtų šis paminklas statomas. Siūlomas parkas prie Aukščiausio teismo rūmų greta JAV Veteranų legionierių įstaigos.

Šio atminties paminklo projektas apima ir internetinio muziejaus paruošimą. Šiame tinklalapyje bus nuotraukos, vardai ir asmeninės aukų istorijos; didžiųjų asmenybių kovojusių prieš komunizmą skyrius, niekšybės ekspozicija, vaizduojanti siaubingą komunizmo elgesį su žmogumi; taip pat informatyvus susipažinimas su kitomis panašiomis pasaulio ekspozicijomis. Šio virtualaus muziejaus mokslinis pristatymas ir programos bus parengtos bendradarbiaujant su vietos universitetu Washingtone. Šią projekto dalį ruošia ALTo atstovas Washingtone dr. Ramūnas Kondratas.

Komunizmo vergija ir nekaltųjų kančia - okupacijos, ištremimai, gulagų koncentracijos stovyklos, demokratijos, religijos ir pagrindinių žmogaus teisių paneigimas ir užtildymas dar gyvas daugelio Pabaltiečių atmintyje. Bet ši atmintis gali greitai išblėsti. Ypač naujame atkurtos nepriklausomybės, demokratijos ir ekonominio pakilimo laikmetyje. Ar galime leisti, kad mūsų vaikai šios istorijos nežinotų ar kad pasaulis apie tai užmirštų? Jei dabar mes nepasirūpinsime, tai gali būti palaidota užmarštyje.

Savo istorinę atmintį ir jaunųjų kartų istorinę sąmonę galime ugdyti remdami Komunizmo aukų paminklo statybą. Daugel organizacijų ir privatūs asmenys jau prisidėjo savo auka. Kviečiame ir Jus prisidėti.

Prašome šiam projektui savo aukas siųsti į ALTo įstaigą: *Lithuanian American Council, 6500 S. Pulaski Road, Chicago, IL 60629.*

ALTo info

VINCAS PLEČKAITIS – senas bendruomenininkas

Savo rašiniams herojus pasirenku labai paprastai. Tik man atvykus gyventi į New Haveną, buvau supažindinama su senais bendruomenininkais. Taip susipažinau ir su Vincu Plečkaičiu ir jo šeima. Dažnai pas jį užsukdavau su jo geru pažįstamu Jurgiu Kisieliu. Mėgdavome diskutuoti apie viską, bet įdomiausia man buvo klausytis Vincelio pasakojimų apie jo išgyvenimus. Dabar Vincelis savo dienas leidžia pas sūnų Vidą – Glastonbury, CT.

Vincas Plečkaitis gimė prieš 84 metus, gražiam Suvalkijos kampelyje – Vilkaviškio apskrityje, Gražiškių valsčiuje, Karpėjų kaime. Išaugino juos tėvai visą pulką – tris seseris ir du brolius. Ūkininkavo jie savo ūkyje; tvarkingi ir darbštūs tėvai buvo geras pavyzdys vaikams. Bet jų gyvenimo ramybę sutrikdė, kaip ir daugeliui anuomet, rusai, okupavę Lietuvą. Vincas su broliais patraukė į vakarus, ir jie atsidūrė pabėgėlių stovykloje. Taip jau atsitiko, kad ir savo didžiąją meilę čia sutiko. Išrinktoji Aleksandra tarnavo pas ūkininką, o jauną vyruką iš Lietuvos apgyvendino kambaryje greta jaunos panelės ir jos mamos. Įsižiūrėjo vienas į kitą jauni žmonės.

Broliu Vladas (kuris mirė prieš kelis mėnesius Kanadoje) pakvietė juos važiuoti į anglų zoną. Ten Aleksandra pradėjo šeiminkauti kunigams. Vincas, pasitaręs su draugais, suruošė kuklias vestuves, kuriose ir kaimynas Klemensas Setkauskas iš Lietuvos dalyvavo – tai buvo 1946 m. prieš Adventą. Sekančiais metais šeima susilaukė pirmagimio Juozuko. Dar sekančiais metais, šeimoje girdėjose dviejų vaikų kryžstavimai. 1948 m., dar Vokietijoje, gimė Vidas.

Sulaukusi iškviatimo į Ameriką, šeima paliko Vokietiją ir 1949 metais atvyko į New Haveną. Darbštus Vincas iškart susirado darbą, dirbo sąžiningai ir sutaupęs pinigų nusipirko 3 šeimų namą. Jau šiuose namuose gimė dar du Plečkaičiai – Jonas ir Tomas. Visus vaikus Plečkaičiai

Vincas Plečkaitis (viduryje) ir jo keturi sūnūs (iš kairės): Vidas, Juozas, Tomas ir Jonas

auklėjo lietuviškoje dvasioje. Jie buvo vežiojami į lietuvišką mokyklą New Havene, kurioje mokytojavo mokytojai Šilkas ir Neikus iš West Haveno. Kai prisimena buvę mokiniai, į mokyklą susirinkdavo apie 20 mokinių. Dalyvaudavo abu Plečkaičiai ir Lietuvių Bendruomenės renginiuose. Aleksandra buvo aktyvi Moterų Sąjungos narė, ilgametė iždininkė. Sūnūs lankė ir tautinių šokių ratelį, kuris tuomet veikė šioje apylinkėje. Mama pati pasiūdavo jiems tautinius drabužius. Visada šioje šeimoje galėjai rasti lietuviškos spaudos, "Drau-

gą", "Darbininką", įvairias knygas. Išėjus į Amžinybę Aleksandrai, Vincelis liko, nepalūžo, jį nuoširdžiai globoja ir prižiūri sūnūs, myli marčios.

Ir dar dabar Vincelis, sulaukęs garbaus amžiaus, nors ir spaudžiamas sunkios plaučių ligos, nesiskiria su lietuviška spauda, domisi politika Lietuvoje, seka Lietuvių Bendruomenės veiklą ir stengiasi prisidėti kuo išgalėdamas. Didžiuojasi savo keturiais sūnumis, kurie puikiai kalba gimtąja kalba ir palaiko lietuviybę.

Sigita Šimkuvienė

Lietuvių Fondo pokylis

(atkelta iš 7 psl.)

Po to viešnia gana šiltais žodžiais atsiliepė apie savo žymųjį vyrą, išskaičiavo kitus jam suteiktus apdovanojimus. Ji taip pat perskaitė ir savo vyro laišką, kuriame profesorius išsakė savo dėkingumą už tokį įvertinimą, o taip pat atsiprašė, negalėdamas asmeniškai dalyvauti.

Nė kiek savo įdomumu nenusileido kitas oficialios dalies punktas – studentų stipendijų čekių įteikimas. Čia studentus iššaukė Pelno skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius,

o patį įteikimą atliko LF Tarybos pirm. Dr. A. Razma. Vėliau stipendininkų vardu padėkos žodį tarė vyriškos giminės atstovas Tadas Kubilius, nežiūrint, kad dauguma apdovanojamųjų buvo merginos.

Susirinkusieji dar ilgai miklino kojas, skambant retai lietuvių tarpe girdimo Broniaus Mūro orkestro garsams, kurie tęsėsi iki vidurnakčio ir be pertraukos skambėjo erdvioje Pasaulio Lietuvių Centro didžiojoje salėje. Kai kurie ištvermingieji net nelabai norėjo skirstytis, kuomet baigėsi visos linksmybės.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Pusmetinis direktorių susirinkimas

LKRŠ pusmetinis direktorių susirinkimas įvyko š. m. lapkričio 20 d. R. Šalpos patalpose Maspeth, NY.

Mišias Atsimainymo par. bažnyčioje aukėjo: vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, prel. Albertas Kontautas, kun. Vytautas Volertas, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM.

Posėdžius trumpu įvadu pradėjo vysk. P. Baltakis, OFM, LKRŠ pirmininkas, Jis vadovavo ir visai tolimesnei dienotvarkei.

Sekretorius Romualdas Drazdauskas perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris be pataisų priimtas.

Iždininkas Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranešė apie pusmetinę organizacijos finansinę veiklą.

Priminė, kad R. Šalpai dovanoti pinigai Lietuvai yra suskirstyti į tris kategorijas: pirmą – suvaržytos aukos, kurių tik palūkanas galima skirstyti aukotojo nustatytiems tikslams; antrą kategoriją yra aukos, kur aukotojas nurodo kuriam tikslui persiųsti visą aukotą sumą. Šiuos pinigus galima siųsti tik gavus prašymą raštu. Trečią kategoriją yra suaukoti pinigai, kuriuos LKRŠ gali dalinti savo nuožiūra prašantiems raštu ir pridedantiems savo vyskupo rekomendaciją.

LKRŠ finansines knygas peržiūrėjo valdžios patvirtinti auditoriai – CPS. Rado jas tvarkingai vedamas, pagyrė ir nurodė, kaip su pagerintomis kompiuterių programomis

jas galima lengviau tvarkyti.

Vida Jankauskienė, LKRŠ reikalų vedėja, savo pranešime smulkiau paaiškino apie organizacijos einamuosius reikalus. Šiais metais nebuvo loterijos, todėl smulkesnių pajamų buvo daug mažiau, tačiau atėjo stambesnių aukų, kurios igalino LKRŠ praplėsti pagalbą Lietuvai. Buvo pasiūlyta daugiau remti spaudą jaunimui; stiprinti katalikiškas programas Internetu; remti jaunimo organizacijas, katechetikos centrus; remti neturtingas daugiavaikes šeimas ir kt. Nesiriboti vien tik Lietuvoje gyvenančių prašytojų rėmimu, bet padėti ir kitų šalių emigrantų sielvadam.

Išsigyta nauja kompiuterių programa, kuri palengvins tvarkyti finansinę atskaitomybę pagal auditorių patarimus.

(nukelta į 23 psl.)

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Pusmetinio direktorių susirinkimo dalyviai (iš k.): sėdi - Sesuo Eugenija Lukošius, Tėv. Placidas Barius, OFM, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Zina Jankauskaitė, Vida Jankauskienė; stovi - Saulius Kuprys, Salvijus Kungys, Ilona Laucienė, Romas Drazdauskas, Josephine Senken, prel. Albertas Kontautas, Daina Penikaitė, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Gintaras Čepas, Tėv. Azaro-Zarauskas, OP; trūksta kun. Vytauto Volerto.

Ses. Eugenijos Lukošius nuotr.

Keturi Lietuvių Fondo projektai

Spalio 19 d. Lemonte posėdžiavo Lietuvių fondo taryba. Posėdžio pradžioje Tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma pranešė, kad 2004 metų Lietuvių Fondo visuomeninė premija bus įteikta prof. habil. dr. Vytautui Landsbergiui LF pokylyje lapkričio 6 d. Lemonte.

LF valdybos pirmininkas Arvydas Tamulis džiaugėsi, kad per valdybos organizuotą tradicinį LF golfo turnyrą Lemonte ir LF tarybos nario Sauliaus Anužio pravestą turnyrą Detroite, į LF įstojo 22 nauji nariai. Kitais metais panašūs turnyrai bus skatinami ir kitose vietovėse. Valdyba turėjo kelis posėdžius ir vieną specialią ateities veiklos planavimo sesiją, kurios metu buvo kalbėta apie LF pagrindinį tikslą, narius, fondo stiprias ir silpnas vietas, fondo įvaizdį narių ir visuomenės tarpe, ir ateities planus.

LF administratorė Laima Petroliūnienė su talkininkais

išsiuntė visiems LF nariams laiškus su pirmojo 2004 metų pelno paskirstymo duomenimis ir pranešimais.

Valdyba suplanavo keturis pagrindinius projektus. Pirmasis projektas yra LF igaliotinių atskirose lietuvių gyvenamose vietovėse tinklas. LF tarybos ir valdybos narys Vytautas Vaitkus stiprins ir plės LF valdybos ryšius su dabartiniais ir naujais igaliotiniais, per juos bus skleidžiama LF informacija, verbuojami nauji nariai, ruošiami vajai ir informaciniai susirinkimai. Antrasis yra LF informacijų tinklas per žiniasklaidą, laiškus ir kitus būdus, kurį vykdo tarybos ir valdybos narė Sigita Balzekienė, internetą tvarko valdybos narys Ramūnas Astrauskas. Trečiasis yra įvairios programos lituanistinėse mokyklose, supažindinant mokytojus, tėvus ir mokinius apie Lietuvius Fondą, kuo rūpinsis tarybos ir valdybos narė Ramona Žemaitienė. Ketvirtasis projektas yra naujų LF narių vajai ir jį vykdys tarybos narys Saulius Anužis. Ateinantys 2005 metai bus naujų LF narių metai.

Pirmininkas Arvydas Tamulis rugsėjo mėnesį dalyvavo JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijoje Arizonoje ir ten su Krašto valdybos pirmininke Vaiva Vėb-

Studentai stipendininkai, dalyvavę Lietuvių Fondo pokylyje, Lemonte, IL 2004 m. lapkričio 6 d. (alfabetine tvarka): Virginija Aleksandravičiūtė, Julius Andriušis, Gabrielė Aušraitė, Dalia Ažuolaitytė, Kristina Badaraitė, Dovilė Baniulytė, Algirdas Bielskus, Živilė Bielskutė, Saule Buzaitė, Sandra Gedrimaitė, Marius Ignotas, Rytis Ivoška, Skaistė Jagelavičiūtė, Aušra Karaliūtė, Rūta Kašubaite-Onder, Tadas Kubilius (tarė padėkos žodį visų studentų vardu), Rasa Maksimavičiūtė, Vaida Maleckaitė, Asta Navickaitė, Solveiga Palionienė, Justas Palionis, Emilija Renetskytė, Vilma Repečkaitė, Tomas Rinkūnas, Martynas Sadauskas, Linas Savickas, Renata Skersytė, Nerijus Šmerauskas, Darius Tirevičius.

raite bei jos bendradarbiais kalbėjosi apie Lietuvių Fondo naujų įstatų projektą. Nespėjus ten viską išsiaiškinti, abu (LF ir JAV LB) valdybų pirmininkai ir bendradarbiai vėl susitiko spalio 23-24 d. savaitgalį Connecticut valstijoje.

Finansų komisijos pirmininkas Saulius Čyvas dirbo kartu su LF buhalteriu Pijumi Stončiumi CPA (*Certified Public Accountant*), tvarkančiu LF finansų knygas, ir pateikė rugsėjo mėnesio apyskaitas. Detalūs finansų pranešimai rodė, kad LF investicijos gerai laikosi, nežiūrint biržos svyravimų, o valdyba laikosi nustatyto biudžeto ir išleido mažiau pinigų negu buvo numatyta.

Pelno skirstymo komisijos pirmininkas Kęstutis Ječius pranešė antro 2004 metų pelno skirstymo rezultatus. Spalio 9 d. buvo paskirstyta 254,516 dol.: švietimo, mokslo ir stipendijų reikalams 22,800 dol., kultūriniais reikalams 15,000 dol., jaunimo stovykloms 21,716 dol., Pasaulio lietuvių centro jaunimo rūmų projektui 100,000 dol., JAV išeivijos žiniasklaidai 60,000 dol., kitiems projektams 35,000 dol. Taryba vienbalsiai patvirtino paskirtas sumas. Komisijos pirmininkas tarybai pasiūlė keletą minčių LF pelno skirstymo gairių pakeitimui ir praplėtimui. LF turėtų kreipti didesnę dėmesį ir skirti didesnę paramą išeivijos reikalams. Diskusijos šiais klausimais bus tęsiamos kituose tarybos posėdžiuose.

Įstatų komisijos pirmininkas advokatas Vytenis Kirvelaitis pateikė posėdžio dalyviams kelias rekomendacijas LF įstatų projektui. Jos bus svarstomos ateityje.

Garbės komiteto pirmininkas dr. Jonas Valaitis kalbėjo apie 2005 metų Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo Švietimo premiją, kurios komisijai pirmininkauti taryba patvirtino Sigitą Balzekienę.

LF informacija

Kalėdiniai sveikinimai

Džiaugsmingų Kalėdų švenčių ir Viešpaties palaimintų Naujųjų Metų

visiems pranciškonų rėmėjams ir
visame pasaulyje esantiems lietuviams.

Tėv. BENEDIKTAS JURČYS, OFM
Pranciškonų provincijolas

Kristaus gimimo šventėje

mieliems mūsų skaitytojams,
bendradarbiams ir rėmėjams
linkime Kalėdų džiaugsmo
ir laimingųjų Naujųjų Metų!

DARBININKO
Redakcija ir Administracija

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS NEW YORKE

Mieli "Darbininko" leidėjai ir skaitytojai!

Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato New Yorke darbuotojų bei savo ir žmonos vardu nuoširdžiai sveikinu Jus ir Jūsų šeimas su Šventomis Kalėdomis ir artėjančiais Naujaisiais Metais! Linkiu Jums visiems geros nuotaikos, sveikatos ir asmeninės laimės.

MINDAUGAS BUTKUS
Generalinis konsulas

TAUTOS FONDAS

linki visiems savo nariams ir bendradarbiams

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

Širdingai dėkojame Jums už Jūsų paramą
ir kviečiame Jus ir toliau savo aukomis remti
Tautos Fondo kilnius lietuviško švietimo ir kultūros projektus.

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION

307 West 30th Street
New York, NY 10001
Tel.: (212) 868-5860

Partizaninis karas prieš sovietinius okupantus

Lietuvos masinės ginkluotos rezistencijos pradžios 60-osioms metinėms

Antanas TYLA

Lietuvos partizaninis karas prieš sovietinius okupantus prasidėjo 1944 metų vasaros antroje pusėje ir užsitęsė ištisą dešimtmetį, turėjo aiškų ir kryptingą tikslą - Lietuvos laisvės iškovojimą. Šis Lietuvos valstybės piliečių siekis buvo suformuluotas pirmaisiais sovietinės okupacijos metais, trumpam įgyvendintas Lietuvos Laikinosios vyriausybės veikimu, paskui tęsėsi kuriant Lietuvos laisvės armiją, Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo komitetą, Lietuvos vietinę rinktinę, Tautos apsaugos rinktinę, partizaninės kovos organizaciją „Vanagai“.

Staigus fronto į Lietuvą persikėlimas ir sovietinio okupacinio režimo įvedimas terorizuojant lietuvius, bei prievartinis ėmimas į sovietinę kariuomenę pareikalavo aktyvaus pasipriešinimo, kuriam vokiečių okupacijos metais buvo tik rengiamasi. Iškilo būtinas ginkluotas priešinimasis smurtui ir represijoms.

Kaip formavosi ginkluota rezistencija, gana informatyviai atskleista Dzūkų grupės Merkio rinktinės štabo metraštyje:

„Tik užėjus bolševikams ir pradedus jų kruvinam terorui, kaimų vyrai subruzdavo. Buvo stengiamasi įvairiais būdais įsigyti ginklų. Tai buvo daroma pavieniui ir organizuotai.(...) Kaimuose buvo jaučiamas nusistatymas vengti prievarta brukamos karinės prievolės ir pasilikti savo krašte. Pavienių asmenų slapstymasis miškuose perėjo į pirmas, mažas būriavimosi formas. Buvo stengiamasi apsiginkluoti ir mėginta vaduoti suimtuosius ir priešintis milicijos naikinamajam darbui kaime. Organizuotumas sparčiai augo ir jau 1944 m. rugsėjo mėn. 15 dieną laikoma partizanų būrių, veikusių Alovės-Merkinės ribose, įsisteigimo data“ (Laisvės kovos 1944-1953 metais. Kaunas. 1996. P. 90-91). „Buvo stengiamasi suitelkti visus artimesnę erdvę veikusius partizanų būrelius centralizuoton vadovybėn ir pereiti centrinėn Lietuvos partizanų vadovybės žinion. Apie

**ŽYMIJAI
PARTIZANAI**
žuvę 1946-1947 metais

Adolfas Eidimtas-Žybartas

Jonas Noreikia-Generolas

Adolfas Kubilius-Balys

gegužės mėn. 20 d. įsijungta Alytaus rinktinės žinion. Tuo laiku būrį sudarė apie 80 žmonių. Birželio mėn. 2 d. priimta bendra priesaika. Priesaiką priėmė apie 140 partizanų, kurių tarpe buvo ir iš toliau atvykusieji partizanų daliniai“ (Ten pat. P. 92).

Organizacinis vienijimasis vyko visoje Lietuvoje. 1944 metų rugpjūtį į „Didžiosios Kovos rinktinę“ susijungė Trakų apskrities partizanai, tų metų pabaigoje Ukmergės ir Panevėžio apskrityse buvo įkurta „Vyčio“ apygarda, 1945 metų rugpjūtį Švenčionių, Zarasų, Utenos apskrityse - Vytauto apygarda, Suvalkijoje - Tauro apygarda. Tas organizacinis vienijimasis tęsėsi per visą partizaninio karo laikotarpį. 1949 metais veikė Dainavos, Tauro, Algimanto, Didžiosios Kovos, Vyčio, Vytauto, Kėstučio, Priskėlimo ir Žemaičių apygardos, kurios buvo sujungtos į Pietų Lietuvos, Rytų Lietuvos ir Vakarų Lietuvos sritis.

1949 m. vasario 16 d. buvo įkurtas visą Lietuvą apėmęs Lietuvos Laisvės kovų sąjūdis, kuriam vadovavo partizanų generolai Jonas Žemaitis-Vytautas, Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Be jų, partizaninio karo metu iškilo daug sumanių partizanų vadų.

Labai daug tektų pasakoti apie partizanų karines operacijas prieš okupantų institucijas ir aktyvius kolaborantus, jų leidybinę ir laisvės idėjų skelbimo veiklą.

Lietuvos partizanai matė savo kovą bendrame tarptautiniame kontekste, kaip kovos prieš blogį - komunizmą - kovą. A.Ramanauskas-Vanagas savo atsiminimuose rašė: „Mes tikėjome, kad kovodami išsilaikysime ketverius metus ir savo ginkluotąsias pajėgas, nepalaužiamą lietuvių tautos valią sujungsime su laisvojo pasaulio tvirtu nusistatymu ir jėga tam, kad XX a. civilizacijos gėda būtų visiems laikams nušluota nuo viso žemės rutulio paviršiaus“ (N. Gaškaite ir bendra autoriai. *Lietuvos partizanai*. P.11). Savo ir visų partizanų ryžtą kovoti A.Ramanauskas-Vanagas taip argumentavo: „Mes nesvyruodami patikė-

INFORMACIJA APIE ŽINYNĄ

Neseniai pasirodė (kol kas tik elektroninė versija) SSRS OKUPACINĖS VALDŽIOS REPRESUOTŲ, SUNAIKINTŲ TELŠIŲ VYSKUPIJOS DVASININKŲ ŽINYNAS. Jo autorius – istorikas, Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles Sambūrio narys Gintaras Šidlauskas, gyvenantis Vilniuje.

Katalikų Bažnyčios dvasininkija iki sovietinės okupacijos turėjo didelį autoritetą tikinčiojoje lietuvių visuomenėje ir darė ženkliai įtaką tautos gyvenimui. Su šia įtaka negalėjo taikstyti sovietinės santvarkos kūrėjai. Komunistinė sistema, vykdžiusi prievartinę ateizaciją, aktyviai varžė Katalikų Bažnyčios veiklą, persekiojo kunigus. Tai tęsėsi iki pat 1989 metų.

Antireliginės ir antibažnytinės politikos skaudžius padarinius patyrė ir Telšių vyskupija. Jau pirmosios sovietinės okupacijos metu buvo areštuojami ir naikinami šios vyskupijos kunigai. Šios ir vėlesnės sovietinės valdžios represijos buvo bendros sovietizacinės naikinimo politikos dalimi.

Žinyne figūruoja 87-ių represuotų Telšių vyskupijos kunigų pavardės, dar virš dvidešimties dvasininkų minima Žinyno prieduose.

Žinyną sudaro šie skyriai: 1) dvasininko titulai, vardas, pavardė; 2) gimimo metai; 3) gimimo vieta; 4) pareigos, kunigystės vieta (parapija) arešto metu; 5) arešto data; 6) teismo proceso data; 7) kunigą nuteisusi represinė institucija; 8) nuosprendis; 9) išvežimo į lagerį, kalinimo vietą (už Lietuvos ribų) data; 10) kalinimo vietos (lageriai), 11) paleidimo iš įkalinimo vietos (lagerio, tremties) data.

Iš Žinyne ir jo prieduose minimų asmenų 15 neteko gyvybių (mirė ar žuvo) įkalinimo vietose (kalėjimuose, lageriuose), 5 žuvo rezistencinėje kovoje ar panašiomis

aplinkybėmis. Dar 6 nužudyti (sušaudyti, nukankinti) 1941 m. birželio mėn. ar nuteisti mirties bausme antrosios sovietinės okupacijos metais.

Daugumai teisiamųjų kunigų kaltinimai būdavo suformuluojami pagal Rusijos SFSR baudžiamojo kodekso 58-ojo straipsnio punktus, apibrėžiančius vadinamuosius “valstybinius ir kontrrevoliucinius nusikaltimus”. Jie buvo apkaltinami Tėvynės išdavimu, pagalbos tarptautinei buržuazijai teikimu, šnipinėjimu, kontrrevoliucine ir antisovietine propaganda bei agitacija, dalyvavimu kontrrevoliucinėje ir antisovietinėje organizacijoje, nepranešimu, aktyvia kova su darbininkų klase ir revoliuciniu judėjimu. Šie kaltinimai skambėdavo ir konkrečiau: buržuazinės santvarkos rėmimas, antisovietinė veikla, antisovietinės nacionalistinės organizacijos, grupės dalyvis, partizanų rėmėjas, ryšiai su partizanais, sovietinės tikrovės šmeižimas, pagalba partizanams, valstybinės paslapties pavišinimas (turimas omenyje atvejais, kai užverbuotas kunigas, pasirašęs pasižadėjimą slėpti bendradarbiavimo su LSSR MGB faktą, šio savo pasižadėjimo nesilaikė ir apie tai informuodavo kitus kunigus), antisovietinio nacionalistinio pogrindžio dalyvis, socialiai pavojingas elementas, Lietuvos laisvės armijos narys, antisovietinių lapelių platintojas ir t.t.

Medžiaga Žinynei surinkta iš Lietuvos ypatingojo (buvusio LSSR NKVD-NKGB-MGB) archyvo bylų, kitų šaltinių.

Autorius šį darbą paskyrė Kario savanorio monsinjoro Alfonso Svarinsko kunigystės penkiasdešimtmečiui. Monsinjorą į kunigus sovietiniame lageryje Komijoje išventino Telšių vyskupas augziliaras Pranciškus Ramanauskas.

Šiuo metu su Žinyno medžiaga ir turiniu galima susipažinti Žemaičių vyskupystės muziejaus internetiniame tinklalapyje (<http://www.varniai-museum.lt>).

Gytis Šileika

jome tiesos pergale ir laisvojo vakarų pasaulio sąžine“ (*Daugel krito sūnų*. 1991. P. 435-436). Šiuo metu yra gausi paskelbtų partizanų kovų ir kitokios veiklos šaltinių ir tyrinėjimų literatūra. Tai pirmiausia apibendrinantis N.Gaškaitės darbas *Pasipriešinimo istorija. 1944-1953 metai*“ (1997), N.Gaškaitės ir bendra autorių studija *Lietuvos partizanai 1944-1953 m.*“ (1996), Kęstučio Kasparo studijos *Lietuvos karas, Lietuvos Laisvės Armija*, Juozo Starkausko fundamentalūs darbai apie okupantų represijas

prieš partizanus: *Čekistinė kariuomenė Lietuvoje 1944-1953 metais* (1998), *Stribai*, A. Anušausko studija *Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940-1958 metais* (1996), daugybė straipsnių ir publikacijų.

LGRTC paskelbė vertingų partizanų karo dokumentų. Iš jų paminėsiu tik kelis: *Partizanai apie*

Elena Vidugirytė

pasaulį, politiką ir save (1998), *Lietuvos partizanų kovos ir jų slopinimas MVD-MGB dokumentuose 1944-1953 metais* (1996), *Tauro, Dainavos apygardų* (Lietuvos ypatingojo archyvo leidinys) ir *Tigro rinktinės archyvų rinkiniai*.

Lietuvos masinės ginkluotos antisovietinės rezistencijos istorija plačiai ištirta ir tyrinėjama toliau. Tačiau dar yra ir neišspręstų klausimų. Vienas jų – tai masiškumas pradiniame pasipriešinimo etape. N.Gaškaitė nurodo, kad

1945 metų pavasarį miškuose telkėsi apie 30 tūkst. vyrų, taigi tiek pat, kiek 1940 metais iki okupacijos pradžios buvo reguliariojoje Lietuvos kariuomenėje (*Pasipriešinimo istorija*. P. 36). Reikėtų tirti kiekvieno kaimo gyventojų dalyvavimą pasipriešinime, taip pat ir ginkluotame, tada paaiškėtų to masiškumo tikrieji mastai.

PREL. EDMUNDAS J. PUTRIMAS
Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas
užsienio lietuviams katalikams

Broliai ir seserys Kristuje,

“Mes norėtume pamatyti Jėzų” (Jono 12:21)

Bažnyčiai besiruošiant Pasaulio jaunimo dienoms Koelne, Vokietijoje, 2005 m. rugpjūčio mėn. Popiežius Jonas Paulius II pasirinko temą: “Mes norėtume pamatyti Jėzų” (Jono 12:21).

Mes dažnai ieškome ir norime pamatyti Jėzų Kristų toli nuo savęs, pamiršdami, kad jis yra su mumis, ypač Eucharistijoje, o taip pat ir visuose kituose Sakramentuose, Šv. Rašte, mūsų parapijose, sąjūdžiuose, bendruomenėse ir šventėse.

Tepaliečia jus, jūsų šeimos narius, parapijas bei lietuvių bendruomenes Kūčių vakaro šventumas ir Kalėdų dienos viltingas džiaugsmas su visais mūsų lietuviškais papročiais. Teatpažįstame mes visi Kristų, mūsų Viešpatį ir Išganytoją, kaip didžiausią pasaulio dovaną.

Kristaus Gimimo šventės proga, sveikinu jus, brolius ir seseris lietuvius, išblaškytus po 35 pasaulio kraštus. Linkiu, kad visus jus paliestų Kalėdų šventės dvasia, o palaima lydėtų jus ateinančiais metais ir atsispindėtų jūsų bendruomenių veiklose.

Linksmų Šv. Kalėdų ir palaimintų 2005 metų!

Jūsų Kristuje

Prel. Edmundas J. Putrimas

Kun. LEONARDO ANDRIEKAUS, OFM, atminimo vakaras

Spalio 5 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje Šv. Pranciškaus Mažesniųjų brolių ordino iniciatyva surengtas kunigo ir poeto Leonardo Andriekaus, OFM, gimimo 90 metų minėjimo vakaras. Jo metu provincijolas br. kun. Sigitas Benediktas Jurčys, OFM, pasidalijo išvalgomis apie šios iškilios asmenybės gyvenimą ir kūrybą, prisiminė susitikimus su kunigu JAV, pristatė surinktą meno kolekciją, padovanotą Kretingos pranciškonų vienuolynui. Br. Kazimieras, OFM, apžvelgė kunigo Leonardo pranciškoniskąją veiklą, lygindamas ją su Pranciškum Asyžiečiu, akcentavo kilnią jo dvasią ir meilę žmonėms bei gyvūnams.

Vakaro metu prisimintas ir poeto indėlis į lietuvių poeziją, jo kultūrinė ir literatūrinė veikla. Leonardas Andriekus gimė 1914 metų liepos 15 dieną Barstyčių kaime, Skuodo rajone. Jaunystėje įstojo į Kretingos pranciškonų vienuolyną ir mokėsi Kretingos pranciškonų gimnazijoje. Prieš II pasaulinį karą pranciškonų vyresniųjų buvo išsiųstas studijuoti teologijos į universitetus Austrijoje ir Italijoje, kur apsigynė teologijos daktaro disertaciją. Nuo 1946 metų iki mirties (2003 m.) gyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose. Čia aktyviai dalyvavo lietuvių išeivių veikloje, ėmėsi leisti ir redaguoti

“Aidų” žurnalą, kurio garbės redaktoriai buvo iki pat mirties. Išeivijoje išleido poezijos rinkinius “Atviros marios” (1955), “Saulė kryžiuose” (1960), “Naktigonė” (1963), “Po Dievo antspaudais” (1969), “Už vasaros vartų” (1976), “Atmink mane, Rūpintojėli” (1985). Kelios poeto kū-

rybos rinktinės užsienyje buvo išleistos ir anglų kalba. Lietuvoje 1991 m. išleista eilėraščių rinktinė “Pasilikau tik dangų mėlyną”. Jo eilėraščių rinkiniuose interpretuojami teologiniai ir psichologiniai religinio išgyvenimo aspektai. Tikėjimas suvokiamas kaip pasitikėjimas Dievo meile. Originaliai eilėraščiuose kalbama apie rūpintojėlį, senąją baltų religiją.

Kun. L. Andriekaus eiles skaitė aktorius E. Stancikas, gitara grojo ir pagal poeto Leonardo žodžius sukurtas dainos dainavo kun. E. Arnašius. Vakaro dalyviams taip pat buvo pristatyta kun. Andriekaus atminimui skirta jo kūrybos bei meno kolekcijos paroda “... pasilikau tik dangų mėlyną...”, kurią parengė muziejininkė Daiva Dumbiauskaitė.

**Kun. Leonardas
Andriekus, OFM**

DAYTONA (FL) PAJŪRIO LIETUVIAI

Alg. Šilbajoris

Atrodo, kad lietuvių skaičius didesniuose Amerikos miestuose nemažėja, nes senuosius imigrantus pakeičia nauji. Buvusiais Pensilvanijos anglies kasyklų ir Chicagos skerdyklų darbininkų šeimas ilgainiui papildė nuo komunistų okupacijos pasitraukę ir nepriklausomybės netekę lietuviai. Pradžioje Vokietijoje apgyvendintos šeimos ir pavieniai žmonės tikėjosi, kad pasibaigus karui, visi galės grįžti į laisvą tėvynę, bet ta viltis neišsipildė. Ilga rusų okupacija privertė ieškoti gyvenimo kitur. Amerikos valdžiai atidarius imigracijos vartus, dauguma pasirinko "dėdės Samo" žemę. Atvykėliai ilgainiui pramoko kalbos, įsidarbino, sukūrė naujas šeimas, išleido vaikus į mokyklas, užaugino Amerikos piliečius. Jaunoms šeimoms skirstantis po vietas, kur jų laukė darbai ir profesijos, namų lizdeliai liko tuštoki, todėl dalis tėvų išsikėlė į šiltesnio klimato valstijas poilsiui ir ramesniam gyvenimui. Šiandien juos galima rasti Kalifornijoje, Floridoje, Arizonoje ir kitose malonaus klimato valstijose. Reiktų daug puslapių norint išvardinti tose valstijose įsikūrusių pensininkų veiklą, todėl paminėsiu tikrai rytinio Floridos pajūrio Daytona Beach apylinkę, kurioje šiuo metu gyvena virš 80 lietuvių, atvykusių iš Chicagos, New Yorko, Clevelando ir kitų didmiesčių, o 1991 m. duomenimis čia gyveno 125 tautiečiai. Būdamas newyorkiečiu, pirma paminėsiu iš to miesto atsikėlusius pensininkus, tai: Vanda Bagdonienė, Vaclovas ir Eglė Daunorai, Florencija Dippel, Gediminas ir Donata Grajauskai, Antanas ir Rima Gudaičiai, Algirdas ir Danutė Šilbajoriai, Valerija Šileikienė, Celestina Šiultienė, Juozas ir Aldona Sodaičiai, Marija Varnienė. Anksčiau čia gyveno, bet neperseniai mirę newyorkiečiai Leonas ir Marija Noreikos ir Edvardas Senkus.

Daytona Beach lietuviai jau eilę metų ištikimai susibūrę Lietuvių klube, kuriam praeityje ilgai vadovavo Jonas Daugėla, o šiuo metu pirmininku yra buvęs chigagietis Juozas Baltrušaitis. Dauguma priklauso ir neseniai mirusio dr. Vytauto Majausko įkurtai Lietuvių Bendruomenės apylinkei, kuriai dabar vadovauja Birutė Kožicienė. Kaip ir kitose vietovėse, nėra lietuvių kunigo. Kurį laiką čia gyveno pensininkas kun. Kazimieras Ruibys, bet jam mirus, lietuvių kapelionu tapo A.A. kun. Ruibio bičiulis, malonus italų kilmės kunigas Richard Grasso. Ormond Beach rajone, kuris randasi Daytonos mieste, yra graži, neseniai pastatyta Prince of Peace bažnyčia, kurioje, svečio teisėmis, kun. Grasso

aukoja mišias lietuviams. Kunigas skaito maldas, ir sako pamokslus angliškai, o "Sietyno" choras gieda ir žmonės meldžiasi lietuviškai. Kun. Grasso patarnauja ir gedulo atveju, kai laidojami apylinkės lietuviai. Parapija turi gražią salę, kurioje vyksta lietuvių tautiniai minėjimai, įvairios programos, parodos ir kitokie subuvimai. Kai naujoji bažnyčia buvo statoma, vietos lietuviai pagelbėjo su 5,000 dol. auka ir turbūt dėl to bažnyčios ir salės patalpų naudojimas nėra brangus. Didžiausia šventė būna prieš Velykas, kai čia atvyksta vyskupas Paulius Baltakis, OFM, išklauso išpažinčių ir laiko iškilmingas pamaldas.

Pagal įprastą tradiciją, parapijos salėje kas metai ruošiami šie renginiai: vasario mėn. - Lietuvos Nepriklausomybės šventė, kovo mėn. - Laisvės atgavimo minėjimas, balandžio mėn. - priešvėlykinio susikaupimo diena, gegužės mėn. - Motinos dienos pagerbimas, birželio mėn. - Trėmimų į Sibirą minėjimas, liepos ir rugpjūčio mėn. - atostogos. Rugsėjo mėn. dažniausiai rengiama paveikslų ar meniškų dirbinių paroda, o spalio mėn. - vėl atostogos. Po to, lapkričio mėn. - loterija ir gruodžio mėn. - prieškalėdinis pabendravimas. Kiekviena proga būna supažindinami apsilankę svečiai, visus vilioja šeiminingų paruoštos vaišės ir gėrimai. Kai kuriom progom muziko Antano Skridulio vadovaujamas "Sietyno" choras išpildo dainų programą, pritaikytą progai. A. Skridulis vadovauja chorui jau virš 20 metų. Nors choristų eilės mažėja, bet lietuviška daina ir giesmė dar gyvuoja. Renginiuose pasitaiko ir pranešimų bei paskaitų, kurias pateikia vietiniai arba iš kitur atsilankę svečiai.

Gaila, kad garbaus amžiaus sulaukusiems Daytona Beach lietuviams atsiskiriant dėl ligų arba išėjus į užtarnautą amžinąjį poilsį, neatsiranda naujų tautiečių juos pakeisti. Naujai atvykusių čia nedaug ir tie patys užsiėmę darbais arba nepritampa prie senesnių ateivių gyvenimo ir veiklos. Turbūt reikės laukti, kol ir jie pasieks pensininko amžių.

* * *

Numatyti 2005 m. renginiai

Sausio 9 d. - Metinis Lietuvių klubo narių susirinkimas, valdybos rinkimai ir vaišės.

Vasario 13 d. - Lietuvos Nepriklausomybės šventė ir vaišės. Rengia LB apylinkės valdyba.

Kovo 13 d. - Lietuvos laisvės atgavimo minėjimas ir vaišės. Rengia Lietuvių klubas.

Balandžio 10 d. - Lietuvių klubo renginys. Programėlėje "Sietyno" choras ir vaišės.

Gegužės 8 d. - Motinos dienos šventė. Dainos motinoms ir vaišės.

Birželio 12 d. - Pirmųjų trėmimų į Sibirą minėjimas. Ruošia LB apylinkės valdyba.

Alg. Šilbajoris

Lietuvos Vyčių Centro valdybos suvažiavimas

Lietuvos Vyčių Centro valdybos posėdis š.m. spalio 16 d. vyko Philadelphijoje, Šv. Jurgio parapijos patalpose. Dalyvavo centro valdybos nariai iš Connecticut, Illinois, Maryland, Michigan, Pennsylvania, New Jersey ir New York valstijų. Suvažiavimą globojo Philadelphijos vyčių 3 kuopa, veikianti prie Šv. Jurgio parapijos.

Susirinkimo pradžioje dvasios vadas prel. Juozas Anderlonis sukalbėjo malda, pasveikino dalyvius ir palinkėjo sėkmingo posėdžio. Lietuvos Vyčių 3-čios kuopos vardu pasveikino k-pos pirmininkė Irena Ozalis. Posėdžiui vadovavo pirmininkė Agnes Mickunas. Ji pasveikino naujus išrinktus CV narius, komitetų pirmininkus ir svečius.

Iždininkė Elena Nakrošis išsamiai apibūdino LV ruošiamą 2005 m. birželio m. vasaros Baltijos kraštų ekskursiją (*cruise*). Bus lankoma Danija, Švedija, Suomija, Rusija, Estija, Lenkija ir Norvegija. Kaina asmeniui \$2,140.00, neskaitant skrydžio lėktuvu. Galima bus pasirinkti ir 7 d. ekskursiją į Lietuvą (Vilnius, Kaunas ir Palanga). Kaina iš Newark - \$2,235, o iš Chicagos - \$2,475, įskaitant skrydį lėktuvu.

Becky Patacki, antroji pirmininkės pavaduotoja, (atsakinga už LV organizacijos didinimą) pranešė, kad naujiems nariams bus išsiuntinėta atminimo dovanėlė su Lietuvos Vyčių simbolika. Po metinio suvažiavimo (kuris vyko rugpjūčio 4-8 d. Secaucus, NJ) prisirašė 15 naujų narių.

Organizacijos "socialinei narystei" buvo užsiminta, kad nariais galėtų tapti ne tik lietuviai ar katalikų tikėjimą išpažįstą žmonės. Šis klausimas dar bus sprendžiamas kuopose ir apygardose. Yra sudarytas komitetas (Centro valdybos dvasios vadas prel. Juozas Anderlonis, pirmininkė Agnes Mickunas ir sekretorė Bernice Aviza), kuris nustatys galimybes asmeniui tapti organizacijos pilnu nariu.

Ketvirtasis organizacijos padalinys – Šiluvos Mergelės Marijos fondas jau nuo š.m. liepos 30 d. inkorporuotas, tad padalinio aukos tai pat bus nurašomos nuo federalinių mokesčių kaip ir Pagalbą Lietuvai, šv. Kazimiero gildija ir LV fondas.

Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas Robert A. Martin, Jr., visoms kuopoms parašė laiškus apie kuopų sporto veiklą. Dar ne visos kuopos atsiliepė, bet tos kuopos, iš kurių buvo gauti atsakymai pareiškė, kad sportas jiems yra įdomus, bet dėl amžiaus negali aktyviai sportuoti. Kitoms kuopoms įdomu sužinoti apie Lietuvos sportininkus ir norėtų matyti žinių apie įvairių sporto šakų ir jų žaidėjus "Vyties" žurnale.

R. Martin apibūdino apie LV organizacijos tinklalapį (www.knightsophilthuania.com). Jame randasi žinutės apie kuopų ir apygardų veiklą, kalendorių, įvairios fotografijos, informacija apie metinius suvažiavimus, padalinių veiklą – "Pagalba Lietuvai", Šv. Kazimiero

gildija, Šiluvos Mergelės fondą ir LV fondą.

92-tasis metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas/seimas vyks 2005 m. rugpjūčio 11-14 d. Wyndham oro uosto viešbutyje, Pittsburgh, PA; jį globos Pittsburg 19 k-pa. Suvažiavimo komiteto ko-pirmininkai yra Rita ir Brian Johnson. O 93-sis suvažiavimas vyks 2006 m. rugpjūčio 3-6 d. Grosvenor Resort viešbutyje, Orlando, Florida ir jį globos LV centro valdyba. Ko-pirmininkai yra patikėtiniai Mary Beth Slakis ir Joseph Stiklius.

Julia Schroder, lietuvių kalbos ir kultūros komiteto pirmininkė, pranešė, kad 2006 m. bus ypatingi Šiluvos Mergelės Koplyčioj, Washington, DC. Bus švenčiama koplyčios 40 metų įkūrimo sukakties šventė. Lietuvos Vyčiai planuoja suorganizuoti koplyčios jubiliejinę šventę. Smulkesnės informacijos bus praneštos ateityje.

Tolimesnėje posėdžio eigoje komitetų pirmininkai davė pranešimus. Buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai ir nutarimai. Posėdis baigtas malda, sukalbėta prel. J. Anderlonio.

Šv. Mišias Šv. Jurgio bažnyčioje aukėjo prel. Juozas Anderlonis. Mišių metu giedojo parapijos choras. Savo pamoksle prel. J. Anderlonis sveikino Centro valdybą ir pagyrė, kad posėdis buvo darbingas ir sėkmingas. Po Mišių visi susirinko parapijos salėje vakarienei ir pabendravimui.

Ateinantis Centro valdybos posėdis numatytas 2005 m. balandžio 16 d., Pittsburgh, Pennsylvania, jį globos 19 kuopa.

Regina Juškaitė-Švobienė

Kas naujo JAV LB Krašto valdyboje?

Valdyba renkasi posėdžiauti rytiniame pakraštyje, kur gyvena valdybos pirmininkė Vaiva Vėbraitė-Gust ir jos padėjėjai: sekretorė G. Stankūnienė, A. Dzikas, E. Vaišnienė bei L. Karosienė.

Veikla plati, darbo daug, visi dirba su entuziazmu. Krašto valdyba gauna daugybę laiškų dėl įvairios informacijos, pagalbos, dalyvavimo, koordinavimo, ypač dabar aktualiais lietuviškos spaudos, fondų ir parapijų reikalais.

Planai: 2006 m. Dainų šventė bei 2005 m. – 15 metų nuo Lietuvos laisvės atgavimo paminėjimas.

Dėmesio! Skelbiamas konkursas apie JAV LB apylinkių žiniasklaidą! Tai aplinkraščių, laikraščių, tinklapių sklaida. Terminas baigiasi gruodžio 31 d. Premijoms yra paskirta 2,000 dol. suma. LB apylinkių žiniasklaidos pavyzdžius siųsti šiais adresais:

Vida Bagdonavičienė, T. Kosčiūškos g. 30, LT-1100 Vilnius, Lithuania, ir G. Stankūnienė, 329 Congnewaugh Rd., Cos Cob, CT 06807.

JAV LB Krašto valdyba praneša, kad dėl 2005 m. ir būsimų apylinkės rengimų minėjimų, galima kviesti valdybos narius būti prelegentais, tik reikia iš anksto susitarti. Tuo reikalu kreiptis pas sekretorę Giedrę Stankūnienę tel.: (203) 661-2654.

Danutė Grajauskienė, JAV LB infor.

**LIETUVIŠKŲ
PARAPIJŲ
kalėdinai
sveikinimai
ir
linkėjimai**

*Sveikina visus lietuvius
Kalėdų švenčių proga!*

Kun. RONALD T. SMITH, klebonas
Kun. JONAS RIKTERAITIS, kleb. emeritas

NEW BRITAIN, CT
Šv. Andriejaus parapija

*Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems
parapijiečiams ir Darbininko skaitytojams linki*

Kun. STEPONAS ŽUKAS, klebonas
Prel. ALBERTAS KONTAUTAS, klebonas emeritas

BOSTON, MA
Šv. Petro parapija

*Kristaus Gimimo šventėje Ramybės ir Taikos
visiems parapijiečiams linki*

Kun. PAUL WOOD, klebonas
Kun. VYTAS VOLERTAS, vikaras

MASPETH, NY
Viešpaties Atsimainymo parapija

Kristaus Gimimo šventėje nuoširdžiai sveikina

Kun. STANISLOVAS ANUŽIS, klebonas
Kun. TOMAS KARANAUSKAS
Prel. JONAS A. KUČINGIS, klebonai emeritai

LOS ANGELES, CA
Šv. Kazimiero parapija

*Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime
visiems parapijiečiams*

Prel. Dr. JOSEPH ANDERLONIS, S.T.D.,
klebonas

PHILADELPHIA, PA
Šv. Jurgio parapija

*Nuoširdžiai sveikiname visus Apreiškimo
parapijiečius su šv. Kalėdomis. Tegul Kūdikėlis Jėzus
ateina pas Jus, atneša palaimą
Jūsų širdims ir gyvenimui.*

Kun. JOSEPH FONTI - administratorius

Apreiškimo parapija
Brooklyn, NY

*Sveikiname visus lietuvius švenčių proga ir
linkime Dievo palaimos!*

Kun. PETRAS BURKAUSKAS
klebonas

Šv. Andriejaus parapija, Philadelphia, PA
Šv. Kazimiero parapija, Philadelphia, PA

*Linkime savo mieliems parapijiečiams
linksmų Kalėdų švenčių!*

Kun. AUDRIUS ŠARKA, OFM
HAMILTON, KANADA
Aušros Vartų parapija

*Skaidraus Šv. Kalėdų džiaugsmo
visiems parapijiečiams linki*

Kun. JONAS PRUSAITIS, klebonas
Kun. PETRAS ŠAKALIS, kleb. emerit.

BROCTON, MA
Šv. Kazimiero parapija

*Nuoširdžiai sveikina su Šv. Kalėdom ir
linki daug laimės Naujuose Metuose*

Kun. ALFREDAS T. ŽEMEIKIS, klebonas

ELIZABETH, NJ
Šv. Petro ir Povilo parapija

*Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Ramybės ir taikos
visiems parapijiečiams linki*

Kun. Dr. EUGENIJUS SAVICKIS, klebonas

NEW YORK, NY
Vilniaus Aušros Vartų parapija

**Aukos Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIŲ"
labdaros valgyklai**

**A. A.
MIKALINOS VIDMANTAS**
gyv. Rochester, NY,
atminimui
aukojo:

Po 100 dol.:

Ina Gvildys,
Staten Island, NY;
Dr. Rama Gvildys & Donald Lynch
Staten Island, NY
Rita Gvildys,
Staten Island, NY
Paul & Kelly Gvildys
Long Beach, CA
Drs. Dana & Tom Minas
Dover, MA
Virgilijus & Regina Martinonis
Gloucester, MA
Eugene & Regina Vidmantas
Rochester, NY

Po 50 dol.:

Romas & Otilija Kasparaitis
Downers Grove, IL
Mr. & Mrs. V. Radzevicius
Gloucester, ONT, Canada
Dainius & Diane Vidmantas
Banks, OR
Nerijus Vidmantas
Seattle, WA

Po 35 dol.:

Rimtis & Maryte Tallat-Kelpsa
Tucson, AZ

Po 30 dol.:

Valeria Sodys
Rochester, NY
Monika Vosylius
Rochester, NY

Po 25 dol.:

Vaidevutis & Nijolė Draugelis
Rochester, NY
Richard & Nijole Pierce
Rochester, NY

Po 20 dol.:

Antanas Burkunas
Rochester, NY
Algis Druseikis
Rochester, NY
Victor & Ruta Moneonko
Webster, NY
Alfonsas & Ada Pauliukonis
Rochester, NY

Po 10 dol.:

Justinas & Danutė Prasauskas
Rochester, NY

Iš viso A. A. MIKALINOS VIDMANTAS atminimui
"Rūpestėliams" aukota 1,135 dol. Aukos prisiuntė
velionės sūnus Eugene Vidmantas, Rochester, NY

"RŪPESTĖLIAMS" dar aukojo:

Alberta E. Clark, Pt. Pleasant, NJ **aukojo 100 dol.**
Stasė Kaselis, Clemmons, NC, **aukojo 50 dol.**
Walter Barkauskas, Pt. Pleasant, NJ **aukojo 25 dol.**
Eleonora Staknis Pugh, Long Beach, NY - **10 dol.**

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

*Čia spausdiname pavardes tų skaitytojų, kurie
aukojo 2002 - 2005 metų "Darbininko" prenumeratai
ir jų čekius gavome iki lapkričio 15 d.:*

Po 300 dol.:

Joseph Levonas, Jackson Heights, NY.

Po 125 dol.:

Ann Keraminas, Rockford, IL.

Po 100 dol.:

Ona Strimaitis, Putnam, CT; **Stella Dirsas,** Brighton, MA; **Prel. Albertas Kontautas,** Hu,erock, MA; **Sigitas Verselis,** Natick, MA; **Michael Abrams,** Leonia, MI; **Dr. Rožė Šomkaitė,** So. Orange, NJ; **Viktoras ir Irena Kirkyla,** E. Northport, NY; **Zigmas ir Caroline Zalus,** Hopewell Jct., NY; **Dalia Juskaitė,** Sea Cliff, NY; **Vida Jankauskas,** Woodhavne, NY.

Po 80 dol.: **Elena Miknius,** Thompson, CT; **Edward V. Zunaris,** Alliston, MA.

Po 50 dol.: **Elena Sluder,** Centerville, CO; **Kazė Remeza,** Putnam, CT; **Juratė Vaitkus,** Waterbury, CT; **Marija Kazakaitis,** Watertown, CT; **Vyt. ir Eglė Dudenas,** Palm Beach Gardens, FL; **Ana Baltutis,** Wellington, FL; **Mary J. Gallagher,** Decatur, GA; **Vyt. Soliunas,** Lemont, IL; **Pranutė Damanskis,** Western Springs, IL; **Laima Plateris,** Bethesda, IN; **Walter Norton,** Lafayette, LA; **Birutė Banaitis,** Abington, MA; **Joseph Chepulis,** Brick, NJ; **John J. Vigelis,** Cherry Hill, NJ; **Liutas Jurskis,** Red Bank, NJ; **Wm. & Beatrice Jasewicz,** Amsterdam, NY; **Kazimieras Vainius,** Maspeth, NY; **Zigmas Dičpinigaitis,** Woodhaven, NY; **Alfonsas Ilgutis,** Woodhaven, NY.

Po 40 dol.:

Raymond Zujus, Uncasville, CT; **Dr. Kazys Ambrozaitis,** Chesterton, IN; **K. Krinickas,** Maspeth, NY; **B. Cyvas,** Cleveland, OH; **Victor Balten,** Huntingdon Valley, PA; **Rev. Adam Pupsys,** Westerly, RI.

VYZAS & ASSOCIATES, P. C

ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211
Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siųsti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 eLpaštas: TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

Po 30 dol.:

J. A. Raugalis, Waterbury, CT; Diana E. Campe, Edgewater, MD; Ziggy J. Vizbaras, Worcester, MA; Alpha Mikėnas, Omaha, NE; Stefaniya Varneckas, Clark, NJ; Stella Matulonis, Manhasset, NY; Vitoldas Grudzys, Euclid, OH; Bruno Burchikas, Upper Darby, PA.

(bus daugiau)

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame

*Čia spausdinama spalio mėnesio aukotojų sąrašas
antra dalis, kuri netilpo "Darbininko" lapkričio
numeryje. Aukojo:*

Po 30 dol.:

Paul Rizauckas, New Britain, CT; kun. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT; Anthony Telson, Melbourne Beach, FL; Ona Lanys, Ormond Beach, FL; Eugenia J. Treimanis, St. Pete Beach, FL; Laimutė Tornau, Chicago, IL; Stasys Džiugas, Oak Lawn, IL; Gloria Adomkaitis, Milton, MA; Aldona Zagurskis, So. Boston, MA; Bronė Karaska, Delran, NJ; Sophie Dembauskas, Kendall Park, NJ; Viktoras Jokubaitis, Toms River, NJ; C. Sakas, Amherst, NY; M. L. Naujokaitis, Garrison, NY; Veronica Kazlauskis, New Hyde Park, NY; Danutė Krivickas, Clarks Summit, PA

Po 25 dol.:

S. L. Marcavage, Milford, CT; Sigita Liaukus, Shelton, CT; B. ir V. Maciuka, Storres, CT; Juozas Bruzas, Woodstock, CT; Valerija Sileikis, Daytona Beach Shores, FL; Vincent Salciunas, Pt. St. Lucie, FL; Vladas Staskus, St. Pete Beach, FL; A. Kucys, Lemont, IL; Marija Remienė, Westchester, IL; Marytė Patlabaitė (Lietuvių Tautiškas knygynas), Baltimore, MD; Antanas Jankauskas, Germantown, MD; Petras Molis, Shrewsbury, MD; Paul V. Norkevicius, Farm Hills, MI; Balys Raugas, Delran, NJ; Kazys Kaspariunas, Elizabeth, NJ; Kostas Norvila, Brooklyn, NY; Henrikas Miklas, Great Neck, NY; Mary Kulis, Patchogue, NY; S. K. Karmazinas, Woodhawn, NY; Marija Menciunas, Woodhaven, NY; Vacys Rociunas, Independence, OH; Bronius V. Krokys, Phila., PA; Nancy Guobaitis, Edgefield, SC; Arvydas Barzdukas, Falls Church, VA.

Po 20 dol.: Anna M. Adomaitis, Gulf Shores, AL; Danguolė Banevicius, W. Hartford, CT; Algirdas Jurėnas, Harrison, ME; Jonas Vazbys, Mahwah, NJ; Theresa Mauragas, Manchester, NJ; Vytas Nakutavičius, Fishkill, NY; N. ir J. Jurkstas, Mineola, NY; Helen P. Johnson, Richmond Hill, NY.

Po 15 dol.: Irena Matonis, Phila., PA; David Landau, Jackson, NJ

Po 10 dol.:

Ane Burbelene, Rochester, NY; V. Kondratas, Bayside, NY.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

*New
Yorka
žinios*

**SVEIKI
SULAUKE
ŠV. KALĖDŲ!**

Šis "Darbininko" numeris padidintas iki 24 psl.

Mirė

Prel. Antanas Bertašius

Š. m. lapkričio 26 d. Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT, atšventęs 93 metus amžiaus ir 67 metus kunigystės, į amžinybę iškeliavo prelatas Antanas Bertašius. Palaidotas Chicagos Šv. Kazimiero kapinėse.

Prelatas buvo gimęs 1911 metais žemaičių ūkininkų penkių vaikų šeimoje. Baigęs Kražių gimnaziją, 1932 metais įstojo į Kauno kunigų seminariją ir 1937 m. gegužės 22 dieną buvo įšventintas kunigu.

Kapelionavo Šiaulių miesto bei Vokietijoje tremtinių gimnazijose. 1949 m. atvykęs į JAV, apaštalavo Peoria, IL, Phoenix, AZ ir El Paso, TX vyskupijose. 1982 m. pasitraukė į pensiją, bet sužinojęs, kad Paterson, NJ, Šv. Kazimiero lietuvių parapija neturi kunigo, 1984 m. atvyko į Patersoną ir čia aptarnavo lietuvių per 16 metų, iki antrosios pensijos 2000 metais. Popiežius Jonas Paulius II, įvertindamas apaštališką uolumą, kunigą Antaną Bertašį pakėlė į garbės prelatus.

Apreiškimo par. žinios

Kūčių vakare, gruodžio 24 d., 10:00 val. vakaro lietuviškas mišias aukos vysk. Paulius A. Baltakis, OFM. Kalėdų dieną lietuviškų mišių nebus.

Naujų Metų dieną, šeštadienį, sausio 1 d., lietuviškų mišių nebus. Sausio 2 d., sekmadienį, lietuviškos mišios bus 10:00 val. ryto.

Mečislovas Adeikis mirė š. m. spalio 31 d. Už jo sielą mišios buvo aukotos Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyn, NY, lapkričio 30 d. Mišias užprašė velionio sesuo Joana Sabaliauskas, Blairstown, NJ.

**V. Atsimainymo par. žinios
Maspeth, NY**

Bendros Kūčios, kurias rengia Lietuvos Vyčių 110 kuopa, įvyks gruodžio 19 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių parapijos salėje. Kviečiami visi, ir ne vyčiai, pabendrauti šventiškoje nuotaikoje. Auka 20 dol. Dėl rezervacijų skambinti Julijai Schroeder tel.: (631) 467-3747.

Kalėdinio laikotarpio išpažintys ir mišių tvarka:

Išpažintys: Šeštadienį, gruodžio 18 d. – 3:00 – 4:45 v.v. ir 6:00 – 7:00 v.v.; pirmadienį, gruodžio 20 d. – 12:00 v.popiet ir 6:00 v.v., nuo antradienio iki penktadienio kasdien gruodžio 21-24 d. – tuojau po 12:00 val. vidudienio mišių.

Šv. Mišios: Kalėdų išvakarėse, penktadienį, 5 v.v. Childrens Pageant mišios; 12 val. vidurnaktį – mišios lietuvių ir anglų kalbomis. Kalėdų dieną – 8:00 v.ryto; 10:00 val.r. ir 12:30 val. p.p.; lietuviškos mišios 11:30 v.r. Sekmadienį, gruodžio 26 d. – 8:00 v.r., 10:00 v.r., ir 12:30 v.p.p.; lietuviškos mišios – 11:30 v.r.; Naujų metų išvakarėse – 5:00 v.v.; Naujųjų Metų dieną, šeštadienį – 12:00 val. vidudienį; 5 v.v. vigilijos mišios. Trys Karaliai – sausio 2 d. sekmadienį; 8:00 v.r.; 10:00 v.r.; 12:30 v.p.p.; lietuviškos mišios – 11:30 v.r.

Tatjana Maceinienė: "Ne tikrovės drumzlėse, bet idealo šviesoje". Knygoje aprašyti: prof. Juozas Brazaitis, prof. Zenonas Ivinskis ir dr. Juozas Girnius Gaunama "Darbininke". Kaina 10 dol., persiuntimas 2 dol..

Šis "Darbininko" Nr. 12 (34) išsiunčiamas gruodžio 6 d. Sekantis Nr. 1 (35) išeis sausio 4 d.

HARTFORD, CT

A. A.

VYTAUTAS RAŠČIUS

Vytautas Raščius

Š. m. balandžio 19 d. Hartfordo ligoninėje Hartford, CT, mirė Vytautas Raščius, sulaukęs 72 m. amžiaus. Balandžio 22 d., po Šv. Mišių, kurias aukėjo kun. Charles Jacobs Švč. Trejybės bažnyčioje, Hartford, CT, palaidotas Šv. Benedikto kapinėse, Bloomfield, CT, prie a.a. jo tėvų – Benediktos ir Jono Raščių. Nuliūdime liko sūnūs John Raščius su žmona Jennifer, duktė Mary Viola su vyru William, sesuo Kristina Raščiūtė-Šerkšnienė. Septyni anūakai: Megan, Brendan ir Kevin Raščius; Grace, Theresa, Andrew ir Claire Viola. Liko brolvaikiai: Paulius ir Antanas Šerkšniai su šeimomis, ir kiti artimieji Amerikoje, Lietuvoje ir Anglijoje.

*Ilsėkis Viešpaties ramybėje,
mielas tėveli, seneli, dėde ir broli!*
K.Š.

**SVEIKINIMAI
ŠVENČIŲ
PROGA**

Algirdas ir Vida Jankauskai, Woodhaven, NY, nuoširdžiai sveikina visus savo gimines, artimuosius ir lietuviškos bendruomenės narius Šv. Kalėdų proga, linkėdami visiems gausių Gimusio Kūdikėlio malonių ir palaimintų Naujųjų 2005-ųjų metų!

Zigmas ir Marina Raulinaičiai, Manahawkin, NJ, sveikina draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų proga ir linki geros sveikatos ir laimės Naujuose 2005 metuose!

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIŲ KOMISIJA.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Pusmetinis direktorių susirinkimas

(atkelta iš 10 psl.)

Didelę pagalbos Lietuvai programos dalį sudaro studentų stipendijų išlaidos. Kadangi dolerio vertė yra sumažėjusi, buvo pasiūlytas ir priimtas nutarimas pakelti studentų stipendijas nuo 300 dol. iki 400 dolerių metams. Taip pat priimtas nutarimas visus stipendijų čekius siųsti vienam patikimam asmeniui, kuris juos išdalintų nurodytiems studentams, nes pasitaikė, kad laiškuose siunčiami čekiai dingdavo su laiškais, - savo pranešimą užbaigė Vida Jankauskienė.

Direktorė Ilona Laucienė pranešė apie savo lankymąsi Lietuvoje. Ji aplankė eilę vietovių, kurias LKRŠ remia; patyrė, kur ir kam labiausiai reikalinga pagalba.

Finansų komiteto pirmininkė Sesuo Eugenija Lukošius pranešė apie LKRŠ sušauktą seminarą susipažinti su stambesnių sumų investavimais, kad atneštų daugiau pelno. Buvo pakviestos trys investavimo kompanijos, kurių atstovai supažindino su savo kompanijų investavimo būdais ir pristatė pasiūlymus.

Buvo diskutuoti LKRŠ statuto pakeitimai, pristatytas 2005 metų veiklos biudžetas. Likusi programos dalis – prašymai, dėl laiko stokos, buvo pavesti sutvarkyti vykdomajam komitetui.

Susirinkimas užbaigtas vysk. P. A. Baltakio, OFM, malda.

Tėv. Pr. G.

Tyliąją Naktį

Per visą kalėdinį laikotarpį, kuris Amerikoje prasideda Padėkos dieną, gatvėse, parduotuvėse, bažnyčiose ir, be abejo, daugumoje namų, džiugiai skambės kalėdinės giesmės. Jų tarpe, visame krikščioniškame pasaulyje, bus plačiai girdima nepaprastai subtili, jautri, švelnia ramybe dvelkianti giesmė "Tyli naktis" (vokiškai – "Stille Nacht", angliškai – "Silent Night").

Tos giesmės gaidos buvo sukurtos dieną prieš Kalėdas 1818 m., gruodžio 23 d. Šie metai tai giesmei ženkliną 186-tą sukaktį. Gaidas parašė Austrijoje, Oberndorf miestelyje St. Nicholas bažnyčioje vargoninkavęs kompozitorius Franz Gruber (1787-1863).

"Tyli naktis" giesmės kilmė gan įdomi. Ji buvo sukurta, galima sakyti žaibiškai. Tuo laiku, kada Gruber St. Nicholas bažnyčioje vargoninkavo, vikaro pareigose darbavosi kun. Joseph Mohr. Jis, atėjęs pas F. Gruber ir atsinešęs savo sukurtais "Stille Nacht" eiles, paprašė kad F. Gru-

ber joms parašytų dviem solo balsams, chorui ir gitarai gaidas.

Kun. J. Mohr pageidavimą F. Gruber išpildė maždaug per dvi valandas. Jie abu dar tą pačią naktį Bernelių Mišių metu, gitara pritariant, ir pagiedojo. Gitara, o ne vargonais, tekę pasinaudoti todėl, kad pelės buvo pragrauzusios duplese skyles. O duplese orui nesilaikant vargonai neskambės.

Kad "Tyli naktis" sparčiai pradėjo plisti po pasaulį, "kaltininku" yra laikomas vargonų meistras Karl Mauracher. Jis, atvykęs taisyti vargonų, nusirašė gaidas ir jas išsivežė į Tyrolį. Ta giesmė susižavėjęs dainuojantis kvartetas (trys seserys ir brolis). Kvartetas, koncertuodamas po austrų ir vokiečių verslo parodas, ją dažnai atlikdavęs.

"Tyli naktis" giesmės melodija ir dabar, belaukiant Kūdikėlio Jėzaus atėjimo, įvairiomis kalbomis visame pasaulyje giedama, džiugins ir žavės milijonus žmonių.

p.palys

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Pusmetiniame direktorių posėdyje, įvykusio š.m. lapkričio 20 d. LKRŠ patalpose Maspeth, NY, kalba Vida Jankauskienė, LKRŠ reikalų vedėja; (iš k.): sėdi - Romas Drazdauskas, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Tėv. Placidus Barius, OFM, Salvijus Kungys, Sesuo Eugenija Lukošius.

S. E. Lukošius nuotr.

Knygos - geriausia dovana

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2004-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
"Darbininkui":
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje P

(147 Montgomery Pl.),

kas antrą sekmadienį 10:30 val. ryte

vyksta lietuviškos pamaldos.

Visi apylinkės lietuviai yra kviečiami jose dalyvauti.

Čia artimiausių sekmadienių datos,

kada vyks šios lietuviškos pamaldos:

gruodžio 5, gruodžio 19 d., gruodžio 24 d. - Kūčių vakare -
10 val. vak., 2005 m. sausio 2 d., sausio 16 d., sausio 30 d.

ASSISTED LIVING skyrius prie Matulaičio Slaugos
Namų artimu laiku pradės priimti gyventojus, pajėgius tvarkyti
savarankiškai. Parūpins maistą, higienos ir sveikatos priežiūrą ir
užimtumo programas.

Kriėptis: Matulaitis Nursing Home, Assisted Living,
10 Thurber Road, Putnam, CT 06260.

KALĖDŲ EGLUTĖS šventė

Šv. Petro ir Povilo par. Salėje, 216 Ripley Pl., Elizabeth, NJ,
organizuoja dr. Vinco Kudirkos lituanistinę mokyklą ir vaikų choras

"Varpelis", š.m. gruodžio 19 d., sekmadienį,

tuojau po 11:00 val. mišių. Bus Kalėdų senis, snieguolės,
nykštukai, trumpa programėlė, loterija ir lietuviškos vaišės.

Daugiau informacijų: tel.: (908) 862-6833

RETURN SERVICE REQUESTED

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

DARBININKAS

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417